

การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

โดย

นายรังสี พจน์ธนมาศ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)
สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

NARCOTICS SUPPRESSION POLICY OF MINISTRY OF EDUCATION
TO EXERCISE IN THE SCHOOL
A CASE STUDY OF PANJAVIDHYA TECHNOLOGICAL COLLEGE.

BY

MR. RANGSI POTTANAMAS

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (PUBLIC AFFAIRS)
EXECUTIVE PROGRAM IN PUBLIC AFFAIRS
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นายรังสี พจน์ธนาศ

เรื่อง

การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)

เมื่อ วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
ชื่อผู้เขียน	นายรังสี พจน์ธนาศ
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการสาธารณะ)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยาและเพื่อหาข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทย โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด และนักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่, ผู้ปกครองนักเรียน, ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่ รวม 10 คน และการวิจัยเอกสาร (Documentary Analysis) จากข้อมูลในเว็บไซต์ สรุปผลการวิจัยได้ว่า ปัจจัยการมุ่งใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่สามารถแสดงถึงความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของกระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ โดยปัจจัยด้านการมุ่งใจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านคือ การมุ่งใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงมุ่งใจภายนอก (extrinsic motives) ส่วนปัจจัยด้านผู้นำ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประการคือ ประการที่ 1 ผู้นำมีการกำหนดแนวทางหลัก (Pathfinding) ประการที่ 2 ผู้นำต้องสามารถสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผลหรือการทำให้องค์กรดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนประการที่ 3 ผู้นำต้องมีการมอบอำนาจให้แก่บุคลากรอย่าง

จริงจัง สำหรับปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิก เป็นความจงรักภักดี ความภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในองค์การ ทำให้ปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท ยอมรับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายขององค์การเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์การด้วยความผูกพันต่อองค์การ ส่วนปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคลากรร่วมกันในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อม โดยได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขในด้านนโยบายและการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสุดท้ายปัจจัยด้านทำงานเป็นทีม จะมีความหมายมากกว่ากลุ่มคนที่มารวมกัน เพราะทีมงานจะรวมความถึงความเป็นผู้ร่วมกระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม การใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการผสมผสานสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ, การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา, นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา, นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ,

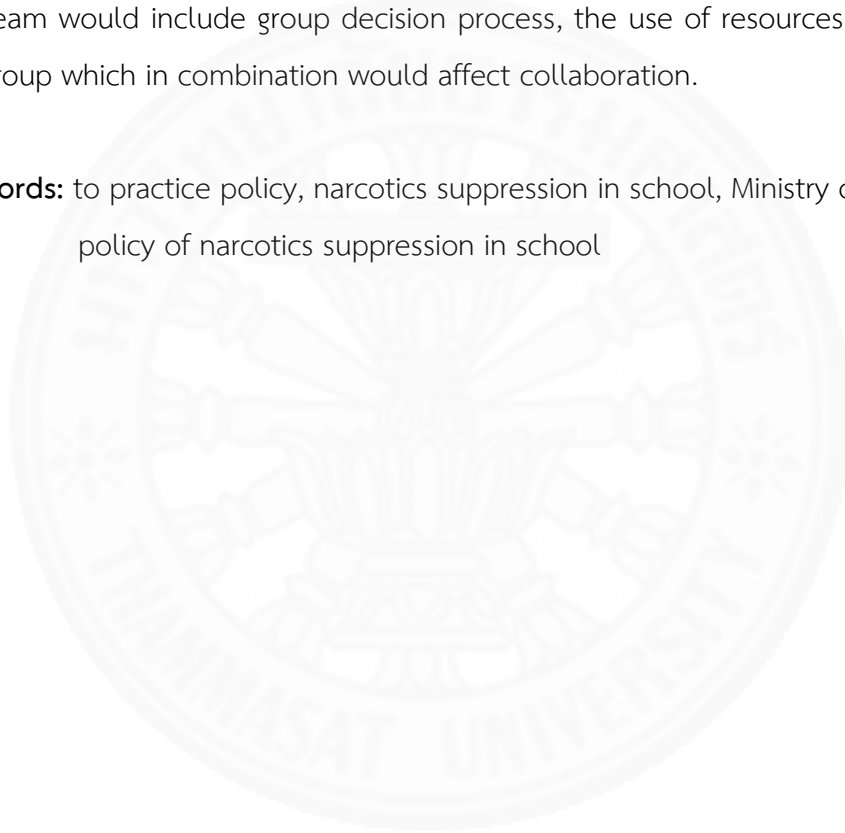
Independent Study Title	NARCOTICS SUPPRESSION POLICY OF MINISTRY OF EDUCATION TO EXERCISE IN THE SCHOOL. A CASE STUDY OF PANJAVIDHYA TECHNOLOGICAL COLLEGE
Author	Rangsi Pottanamas
Degree	Master of Political Science (Public Affairs)
Major Field/Faculty/University	Executive Program in Public Affairs Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Assoc.Prof.Trairat Pokapalakorn, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

The independent study entitled “Narcotics Suppression Policy of Ministry of Education to Exercise in the School. A Case Study of Panjavidhya Technological College.” The purposes of this study were to determine the process of bringing narcotics suppression policy of Minister of Education to practice using a case study of Panjavidhya Technological college and policy suggestions for narcotics suppression technic in the school in Thailand. By using in-depth interviews of 10 persons who were responsible for narcotics suppression, such as Panjavidhaya Technology college administrative officers, teachers, students, parents, Ministry of educations’ personnel, and narcotics police officers in the area. Literature reviewed from website, the results revealed that factors of Narcotics suppression policy of Ministry of Education success or not, depended on motivation, leadership, relationship, acceptance in the organization, collaboration, and team work. The factors of motivation could be divided into 2 aspects, one was intrinsic motivation and other was extrinsic motives. The factor of leadership could be divided into 3 aspects: 1. The leader provide the main guidelines and path finding. 2. The leader should be able to develop management efficiency in order for the organization would continue in the same direction. 3. The

leader should be empowering staff seriously. The factors of employee relationship and recognition were loyalty, pride, part of organization, give all efforts, and accept organization mission in order for organization accomplishment. The factors of collaboration, personnel would work together whether for direct or indirect benefit by getting opportunity to be involved, express their opinions, concerns, planning, operation, and cooperation, follow up, and evaluation to achieve success the objectives. Lastly, the factors of team work, were more than a group of people because the team would include group decision process, the use of resources, a member of the group which in combination would affect collaboration.

Keywords: to practice policy, narcotics suppression in school, Ministry of Educations' policy of narcotics suppression in school

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยสมบูรณ์ด้วยความกรุณาและความร่วมมือจากหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณคณาจารย์ บุคลากร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมในขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย พร้อมทั้งขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ทำให้ได้ความรู้ และบทเรียนความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยฉบับนี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจทุกท่าน โดยคุณค่าและความดีทั้งหลายอันเกิดจากการศึกษาวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บุคคลทั้งหลายดังกล่าวข้างต้นที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและช่วยเหลือผู้วิจัยให้สามารถทำงานวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จ

นายรังสี พจน์ธนาศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 นิยามศัพท์	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process)	8
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	14
2.3 นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาในปัจจุบัน	27
2.4 กิจกรรมการปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา	38
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	45
3.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	45
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	46
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	47
3.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
บทที่ 4 การอภิปรายผล	48
4.1 ปัจจัยด้านการจูงใจ	49
4.2 ปัจจัยด้านผู้นำ	58
4.3 ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ	64
4.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	67
4.5 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม	70
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	75
5.1 สรุปผลการวิจัยกระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ	75
5.2 ข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทย	79
รายการอ้างอิง	81
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้เขียน	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 รายชื่อผู้ตอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)	48

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการพัฒนางองค์การ	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ทุกประเทศในโลกของเราต่างตระหนักถึงปัญหาภัยคุกคามจากยาเสพติดที่กำลังบ่อนทำลายทั้งความมั่นคงของประเทศ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพอนามัยของประชาชน เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดต้องเสพยาเสพติดเป็นประจำทุกวัน และต้องเพิ่มปริมาณขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การประกอบอาชีพสุจริตต่างๆ ไปนั้น เป็นการยากที่จะหาเงินมาซื้อยาเสพติดได้อย่างเพียงพอ และในสภาพความเป็นจริงผู้ติดยาเสพติดมักไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชีพอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมอื่นๆ อาทิ ปัญหาการพนัน ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ปัญหาครอบครัว เป็นต้น ปัจจุบันปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคมมีความซับซ้อน และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของประเทศ ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก

สำหรับในประเทศไทยนั้น ยาเสพติดได้ระบาดและเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของประเทศไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจากการประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยโดยสำนักวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDIR) ปี 2551 พบว่า ในจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย 1,267,590 คน มีนักเรียนนักศึกษาจากสถานศึกษาต่างๆ ติดยาเสพติดทั้งสิ้น 71,666 คน และจากการเก็บรวบรวมสถิตินักเรียนนักศึกษาที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่าในช่วง 9 ปี ที่ผ่านมา จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่เข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นโดยเฉลี่ยปี ละ 1,000 คน สาเหตุที่ทำให้เยาวชนเสพยาเสพติดสูงขึ้นเมื่อเทียบกับวัยอื่นๆ มีทั้งสาเหตุจากตนเอง และสภาพแวดล้อม สาเหตุจากตนเองคือ การเยาวชนอยู่ในช่วงวัยแห่งการค้นหาค้นหาตนเองมีพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ แสวงหาความสนุกสนาน ชอบทดลองประสบการณ์แปลกใหม่ ต้องการอิสระ มีจิตใจอ่อนไหว ต้องการการยอมรับและยกย่องจากเพื่อนในวัยเดียวกัน ขาดความหนักแน่น ประกอบกับสาเหตุจากสภาพแวดล้อมอันได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อนที่ชักชวนให้ใช้ ปัญหาครอบครัว และสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยยาเสพติด ลักษณะการเสพยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาปัจจุบันไม่ใช่เพื่อการและเวลาในการอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ แต่กลายเป็นพฤติกรรมการใช้เพื่อความคึกคะนองและความ

สนุกสนาน นำไปสู่การรวมกลุ่มในทางที่ผิด การมั่วสุมทางเพศ ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและความล้มเหลวทางการศึกษาตามมา¹

นอกจากนี้ ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันรามจิตติ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในโรงเรียนประถม มัธยม อาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ พบว่า ผู้เรียนเสพยาเสพติดมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เหล้า คิดเป็นร้อยละ 25.4 อันดับสอง ได้แก่ บุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 14.6 อันดับสาม ได้แก่ กัญชา คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ โดยมีความถี่ในการเสพ ประเภทเหล้าและบุหรี่ เป็นครั้งคราวมากกว่าเสพเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 8.5 ตามลำดับ ซึ่งสถานที่ที่ผู้เรียนมักเสพยาเสพติดกันมากอันดับที่หนึ่งคือ สถานบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 66.7 อันดับสอง คือ สถานที่รกร้าง คิดเป็นร้อยละ 56 และอันดับสาม คือ บ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 53 ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเสพยาเสพติดมากที่สุด อันดับหนึ่งคือ การถูกเพื่อนชวน คิดเป็นร้อยละ 53.1 อันดับสอง คือ การขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.2 และอันดับสาม คือ เครียด วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 10.2 ตามลำดับ “ซึ่งแม้รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ มีนโยบายปราบปรามและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง มีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้าหรือผู้จำหน่าย แต่ปัญหายาเสพติดก็ได้หมดไปจากสังคม ยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทยตลอดเวลา”²

สำหรับรัฐบาลยุคปัจจุบันภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558 โดยกำหนดยุทธศาสตร์ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562 ไว้ 8 ยุทธศาสตร์ คือยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ความ

¹ สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย, อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา, และ อุษณีย์ พึ่งปาน, “รายงานผลการศึกษาคุณภาพชีวิตและสุขภาพของประชาชนเพื่อประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับสารเสพติดและผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พ.ศ. 2550”, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2551), 64.

² วิชัย โปษยะจินดา, “รายงานประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาและสารเสพติด พ.ศ. 2544”, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2554), 114.

ร่วมมือระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมภาคประชาชน และยุทธศาสตร์ที่ 8 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีเป้าหมายยุทธศาสตร์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน เพื่อลดผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ ซึ่งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งรักษาคุณภาพระบบการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษา ผ่านการดำเนินการดังนี้ 1. รักษาคุณภาพระบบการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งในสถานศึกษาระดับขยายโอกาส มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาทั้งสังกัดภาครัฐและเอกชนทุกแห่ง 2. ดำเนินโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาระดับขยายโอกาสและมัธยมศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ 3. ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยจัดทำแนวทางการเสริมสร้าง ทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และบูรณาการ 4. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการใช้ผู้นำหลักธรรมทางศาสนา ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งขับเคลื่อนการดำเนินโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE 6. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวังไม่ให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าถึงเด็กและเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยผ่านกลุ่ม ชมรม องค์กรเยาวชน เครือข่ายเยาวชน 7. ส่งเสริมให้เยาวชนมีเป้าหมายชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว และมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เห็นแก่ส่วนรวม โดยจัดกิจกรรมทางเลือก กิจกรรมพัฒนาทักษะทางอาชีพ กิจกรรม จิตอาสา กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ และ 8. ส่งเสริมกิจกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงรวมทั้งจัดพื้นที่สร้างสรรค์เชิงบวกสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นต้น³

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด⁴ ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558 และกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562 ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนปฏิบัติการ ประจำปี

³ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558,” <http://www.oncb.go.th> (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2558).

⁴ สำนักยุทธศาสตร์, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, “แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562,” <http://www.opdc.go.th> (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2558).

งบประมาณ พ.ศ.2558 โดยมี 9 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความสมานฉันท์ สามัคคีปรองดอง แก่ประชาชน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิรูปการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกความเป็นไทย ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปฏิรูปครูโดยเน้นการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิรูปการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกความเป็นไทย ได้กำหนดแผนงานป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันต่อต้านยาเสพติด สนับสนุนการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเด็ก เยาวชน และประชาชนกลุ่มเสี่ยง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้งส่งเสริมสถาบันครอบครัวและสถานศึกษาให้มีบทบาทสำคัญ ในการให้ความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และได้กำหนดตัวชี้วัดร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเปรียบเทียบกับเป้าหมายการดำเนินงาน ไว้สูงถึงร้อยละ 100

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 ที่ผ่านมา พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดเผยผลการประชุมหารือเรื่องการขับเคลื่อนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา⁵ ที่ห้องประชุมราชวัลลภ ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่มีสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านยาเสพติดมาร่วมหารือและประสานงานร่วมกัน จากการหารือร่วมกันครั้งนี้ก็มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมเป็นการแบ่งกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดใน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มค้า แต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ากลุ่มในลักษณะนี้จะนำมาใช้กับสถานศึกษาไม่ได้ เพราะในความเป็นจริงบางโรงเรียนไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง เช่น โรงเรียนประถมศึกษา นอกจากจะเป็นการสร้างความตกใจให้กับ

⁵ สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, “หารือแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา,” ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 392/2558 <http://www.moe.go.th/websm/2015/nov/392.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

ผู้ปกครองแล้ว การจัดกลุ่มแบบเดิมยังไม่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน เพราะกิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก แต่ละกลุ่มมีรูปแบบเดียวกัน ดังนั้น จึงจัดให้มีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งหมายถึงโรงเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีเด็กนักเรียนเล็กๆ ที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก และขณะนี้ก็ดำเนินการอยู่แล้ว กลุ่มที่ 2 สถานศึกษาที่ต้องเฝ้าระวังป้องกัน ได้แก่ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ที่จะต้องมีรูปแบบกิจกรรมต่างจากกลุ่มแรก และสอดคล้องกับการเปิดรับในช่วงวัยนี้ด้วย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยง เช่น ชุมชนเมืองที่มีการระบาดของยาเสพติด เพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ทำให้สามารถดำเนินการได้ตรงจุดและใช้งบประมาณได้ถูกที่ถูกทาง กลุ่มที่ 3 กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องบำบัด ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความยากในการดำเนินการมากที่สุด โดยกระทรวงสาธารณสุขในฐานะเจ้าภาพ จะหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดระบบการบำบัดใหม่ให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้และสามารถกลับเข้ามาอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ไม่ว่าจะเป็บบุคคลทั่วไป นักเรียน หรือนักศึกษา ดังนั้น การแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่จะทำให้เกิดกิจกรรม มาตรการ และรูปแบบการสื่อสารแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของเด็กแต่ละกลุ่ม และเชื่อว่าจะไม่ทำให้เด็กเกิดการต่อต้าน เช่น เด็กประถมศึกษาต้องสอนด้วยนิทาน เด็กมัธยมศึกษาตอนปลายอาจจะต้องใช้แอปพลิเคชันเข้ามาช่วย เป็นต้น รวมถึงจะช่วยแก้ไขการใช้งบประมาณแบบหารยาวด้วย ซึ่งจะให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในทุกเรื่องรวมถึงเรื่องนี้ด้วย ที่จะต้องใช้งบประมาณอย่างมีเหตุมีผล ตอบโจทย์ปัญหา และมีผลลัพธ์ที่ชัดเจน

จากความสำคัญของปัญหาและข้อมูลดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ซึ่งเป็นวิทยาลัยที่เปิดสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา “จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงสูงและอาจตกเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด”⁶ เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการ

⁶ สำนักวิจัยเอแบคโพลล์, *ทัศนคติการใช้สิ่งเสพติดในกลุ่มเยาวชนช่วงปิด ภาคฤดูร้อน: กรณีศึกษาตัวอย่างเยาวชนที่มีอายุ 12-24 ปี ที่พักอาศัยในระดับครัวเรือน หอพัก อพาร์ทเมนท์ และคอนโดมิเนียม ในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานีและสมุทรปราการ*, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2549), 16.

ปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ และได้ข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

1.2.2 เพื่อหาข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาศึกษากระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประจำปีการศึกษา 2558

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 นักเรียนหรือนักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.4.2 ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติหรือเกิดจากการสังเคราะห์ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะเป็นการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือวิธีใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ โดยไม่รวมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ทราบถึงกระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

1.5.2 ได้ข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของประเทศไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เป็นการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรม โดยรวบรวมข้อมูลแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความจากวารสาร ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาเป็น กรอบแนวคิดการวิจัย และออกแบบวิธีในการศึกษาสู่ความสำเร็จของงานวิจัย โดยมีกรอบการศึกษา ดังต่อไปนี้

- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process)
- แนวคิดทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาในปัจจุบัน
- กิจกรรมการปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process)

ประเวศ วะสี กล่าวว่า กระบวนการนโยบายสาธารณะ ไม่ควรจจะรวบรัดให้ได้ข้อเสนอ เพื่อเสนอต่อผู้มีอำนาจ แต่ควรจะเน้นที่การมีส่วนร่วมเรียนรู้ของทุกฝ่ายอย่างกว้างขวาง จนเกิดเป็น ความเข้าใจของสังคม (social understanding) เป็นคุณค่าของสังคม (social value) และเป็นการ ปฏิบัติโดยสังคม (social practice) ควรเน้นที่การเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นกลาง โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปสู่การเป็นปฏิปักษ์ การจ้องทำลายหรือการเอาชนะคะคานกันด้วยทิฐิมานะเพราะจะทำให้มีการ เรียนรู้น้อย¹

¹ประเวศ วะสี, *กระบวนการนโยบายสาธารณะ* (กรุงเทพฯ: บริษัท ดีไซน์ จำกัด, 2547), 8-9.

เดชรัตน์ สุขกำเนิด, วิชัย เอกพลาการ และ ปัตพงษ์ เกษสมบุรณ์ กล่าวถึง กระบวนการทางนโยบายเป็นกระบวนการที่มีผู้คนเข้าร่วมมากมาย ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจมักจะมีผู้มีส่วนได้เสียใหม่เข้ามาในกระบวนการเรื่อยๆ ตามขอบเขตและทิศทางของการดำเนินนโยบาย กรอบคิดด้านอื่นๆ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเข้าร่วมกระบวนการนโยบายสาธารณะผู้ที่เข้าร่วมแต่ละคน (หรือแต่ละกลุ่ม) ต่างพยายามหาจุดเชื่อมโยงทางความคิด การปฏิบัติการกับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ หรือกลุ่มอื่นๆ ซึ่งการสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงดังกล่าวจะเป็นทั้งการต่อรอง²

ปัตพงษ์ เกษสมบุรณ์ กล่าวถึงกระบวนการทางนโยบาย คือการตัดสินใจเลือกจากทางเลือกต่างๆ จำนวนหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายบางอย่างเป็นที่ยอมรับกันว่ากระบวนการตัดสินใจทางนโยบายเป็นกระบวนการทางการเมืองมากกว่ากระบวนการแก้ปัญหาธรรมดา เพราะมักจะมีคนได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากนโยบายหนึ่งๆ กระบวนการทางนโยบายนี้จึงมักจะมีกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ³

สุรสิทธิ์ วิชิตขจร ได้สรุปกรอบแนวคิดในลักษณะองค์ประกอบร่วมกันของนโยบายสาธารณะว่า ควรจะประกอบด้วยประเด็นหลักๆ ดังต่อไปนี้ นโยบายสาธารณะจะต้องประกอบด้วย การตัดสินใจ โดยรัฐบาลในการเลือกแนวทางที่พึงประสงค์ และเป็นแนวทางที่พึงประสงค์ที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น จะต้องถูกนำมาเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล รวมถึงเป็นการการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลจะประกอบด้วยกิจกรรมด้านต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม⁴

ถวัลย์ วรเทพพิพิงค์ กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางที่ปฏิบัติของรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งกำลังเกิดขึ้น ป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือ

² เดชรัตน์ สุขกำเนิด, วิชัย เอกพลาการ, และ ปัตพงษ์ เกษสมบุรณ์, *การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ เพื่อการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ:แนวคิด แนวทาง และแนวปฏิบัติ* (นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2545), 16-17.

³ ปัตพงษ์ เกษสมบุรณ์, *กลไกและกระบวนการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ : รายงานทบทวนความรู้* (นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ, 2544), 3.

⁴ สุรสิทธิ์ วิชิตขจร, *นโยบายสาธารณะเบื้องต้น* (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนนครพรินต์ติ้ง (1999) จำกัด), 10.

ก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนาที่รัฐบาลมีความจริงจังในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผล นโยบายอาจเป็นบวกหรือเป็นลบก็ได้⁵

องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ

- เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ
- เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม
- ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ได้แก่ ผู้นำทางการเมือง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ ข้าราชการ และประมุขของประเทศ
- กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผน ระบบ และกระบวนการอย่างชัดเจนเป็นการกระทำที่มีการสานต่ออย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
- กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก
- เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริง มิใช่เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่จะกระทำด้วยคำพูดเท่านั้น
- กิจกรรมที่เลือกกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการ แก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคม ทั้งปัญหาความขัดแย้ง หรือความร่วมมือของประชาชน
- เป็นการตัดสินใจที่จะกระทำเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก มิใช่การตัดสินใจเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคล และเป็นชุดของการตัดสินใจที่เป็นระบบมิใช่เป็นการตัดสินใจแบบเอกเทศ
- เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
- เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ

⁵ ถวัลย์ วรเทพพุดพิงษ์, *การนำนโยบายไปปฏิบัติ (เอกสารประกอบการสอนวิชา รศ. 740 การนำนโยบายไปปฏิบัติ ฉบับที่ 1 โครงการเอกสารและตำรา)* (ม.ป.ท. : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537), 282.

- กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อสังคม

- เป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

ประการแรก ต่อผู้กำหนดนโยบาย รัฐบาลที่สามารถกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะได้รับความเชื่อถือและความนิยมจากประชาชน ส่งผลให้รัฐบาลดังกล่าวมีโอกาสในการดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น

ประการที่ 2 ต่อประชาชน นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมืองเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้นประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของพวกเขาผ่านกลไกทางการเมืองต่างๆเช่น ระบบราชการ นักการเมือง ความต้องการดังกล่าวจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองไปเป็นนโยบายสาธารณะ เมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติและได้ผลตามเป้าประสงค์ ก็จะทำให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ประการที่ 3 ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศของรัฐบาล ประกอบด้วย

1. เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ
2. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน
3. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประชาชน
4. เป็นการใช้อำนาจของรัฐบาลเพื่อจัดสรรค่านิยมทางสังคม
5. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม
6. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างโอกาสในโอกาสแก่ประชาชน
7. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน
8. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท
9. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
10. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
11. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

12. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาความมั่นคงของประเทศ
13. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเจริญสัมพันธภาพระหว่างประเทศ
14. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาผลประโยชน์ระหว่างประเทศ
15. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานในประเทศ
16. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชน
17. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของสังคม
18. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง
19. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาชุมชนเมือง
20. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ
21. เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพมั่นคง

จากการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่า ความหมายและกระบวนการของนโยบายสาธารณะนั้น เป็นแนวทางที่หน่วยงานภาครัฐได้กำหนดแนวทางเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา บรรเทาความเดือดร้อน รวมถึงป้องกันปัญหาอุปสรรคต่างๆ ตามหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อสาธารณะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรม กล่าวโดยสรุปคือ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐเข้าไปดำเนินการ ควบคุมดูแล เพื่อให้สาธารณชนได้ประโยชน์สุขทั่วกัน

2.1.2 ขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะ

จรัญธร บุญญาภาพ และประสิทธิ์ ทองเล่ม ได้เสนอกระบวนการนโยบายสาธารณะ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้⁶

⁶ จรัญธร บุญญาภาพ และประสิทธิ์ ทองเล่ม, *กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับชุมชนบนฐานของการใช้ระบบฐานข้อมูลแบบมีส่วนร่วมของประชาชน* (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553), 10-20.

ขั้นที่ 1 การก่อตัวนโยบาย (Policy formation) การก่อรูปนโยบาย การศึกษาต้องเริ่มต้นจาก การวิเคราะห์ลักษณะสภาพของปัญหาสาธารณะให้ชัดเจนเพื่อให้มั่นใจได้ว่า ปัญหาที่กำลังเกิดอยู่นั้น เป็นปัญหาอะไร เกิดขึ้นกับคนกลุ่มไหน และมีผลกระทบอย่างไรต่อสังคม

ขั้นที่ 2 การกำหนดนโยบาย (Policy formulation) เมื่อพิจารณาปัญหาขั้นการก่อตัวนโยบาย จะได้ปัจจัยนำเข้า เช่น ปัญหาทั่วไป ปัญหาสังคม ประเด็นปัญหาทางสังคม และข้อเสนอของสังคมในสภาวะการณ์ที่การเมืองมีบทบาทสูง ปัจจัยนำเข้าอาจมาจากการที่พรรคการเมืองต่างๆ ได้นำเสนอนโยบายไว้ในช่วงการหาเสียง ส่วนปัจจัยนำออก คือ นโยบายซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของกฎหมายต่างๆ คือพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และประกาศ คำสั่ง ของกระทรวง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจนโยบาย (Policy decision) หรือการเลือกนโยบาย กล่าวได้คือการเลือกวิถีทางหรือแนวนโยบายที่เหมาะสมที่สุด ที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามต้องการ รวมถึงนโยบายเทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด โดยหลักจริยธรรมหรือคุณธรรมมีความสำคัญอย่างมาก

ขั้นที่ 4 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) เมื่อนโยบายได้รับการตัดสินใจแล้วก็จะนำไปสู่การปฏิบัติโดยมีหน่วยงานในการ ปฏิบัติตามนโยบายนั้น ซึ่งจะต้องระดมทรัพยากรมนุษย์และเงินทุนเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติตามนโยบาย ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากนโยบายสาธารณะนั้นก็คือแผนกระดาษ จะเป็นความจริงได้ เมื่อการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่านั้น

ขั้นที่ 5 การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการกำหนดนโยบาย เพื่อค้นหาว่านโยบายประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ การประเมินผลจะทำโดยตัวแทนของรัฐบาลเอง ที่ปรึกษาภายนอก สื่อสิ่งพิมพ์ และสาธารณชน เป็นต้น

จากการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก การกำหนดปัญหา ขั้นตอนที่สอง การวิเคราะห์หาทางเลือก ขั้นตอนที่สาม การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนที่สี่ การประเมินผลนโยบาย สำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ในครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งเน้นที่จะศึกษาขั้นตอนที่สาม การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะนโยบายสาธารณะจะเป็นความจริงได้ก็ต่อเมื่อการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะนโยบาย แผน โครงการ แม้จะจัดทำอย่างดีเป็นไปตามหลักวิชาการ แต่ถ้านำไปปฏิบัติไม่ได้หรือนำไปปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ก็ถือได้ว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตรงข้ามถ้านำไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับสาธารณชนจึงอาจกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลดีกับสังคม ดังนั้นขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัตินอกจากจะมีความสำคัญแล้วยังมีความสลับซับซ้อน เพราะเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลรวมถึงองค์กรหลากหลายซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายฉะนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมักประสบปัญหา ทั้งนี้เพราะอาจมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็อุปสรรคหรือไม่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของรัฐบาล ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถนะขององค์กร ความเพียงพอของทรัพยากร การยอมรับโครงการในระดับท้องถิ่นซึ่งมีผลต่อการสนับสนุนและความร่วมมือ ปัจจัยเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ

ศุภชัย ยาวะประภาษ ได้อธิบายถึง ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าจากการทบทวนผลงานวิชาการในทศวรรษที่ผ่านมา พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

1. ลักษณะนโยบายนั้น ๆ
2. วัตถุประสงค์ของนโยบาย
3. ความเป็นไปได้ทางการเมือง
4. ความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยี
5. ความพอเพียงของทรัพยากร
6. ลักษณะของหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ
7. ทักษะคติดของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
8. กลไกภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้ล้วนมีส่วนในการกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินนโยบายไปปฏิบัติทั้งสิ้น⁷

⁷ ศุภชัย ยาวะประภาษ, *นโยบายสาธารณะ* (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), 101.

2.2.1 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร⁸ อธิบายถึงรายละเอียดของปฏิสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง การพึ่งพา ตลอดจนความเป็นอิสระขององค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดย ดังนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) ประกอบด้วย การแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติ หรือออกมาเป็นแผนงาน โครงการต่างๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบมัก ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมหรือราชการบริหารส่วนกลาง และสองเป็นการทำให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นยอมรับในแนวทาง แผนงานหรือโครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติในลำดับต่อไป การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation) เป็นจุดเริ่มต้นที่แท้จริงในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่นโยบายจากส่วนกลางจะถูกนำมาปฏิบัติในสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกัน ขั้นตอนนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนโยบายของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติของหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่ส่วนกลางดำเนินการในขั้นตอนแรกในระดับมหภาค ส่วนระดับจุลภาคนี้มี 3 ขั้นตอนหลัก คือ การระดมพลัง (Mobilization) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานระดับท้องถิ่นจะต้องพิจารณารับนโยบาย และแสวงหาความสนับสนุนนโยบายจากท้องถิ่น, การปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ครอบคลุมกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้รับการยอมรับ ออกมาในรูปแบบของการปฏิบัติจริง และการสร้างความต่อเนื่อง (Institutionalization or Continuation) ครอบคลุมการแสวงหาวิธีการที่ทำให้นโยบายถูกปรับเปลี่ยน และได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร⁹ ได้ทำการรวบรวม และประมวลตัวแบบ (models) ต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวความคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลหรือความสำเร็จขององค์กรไว้ 6 ตัวแบบดังนี้

ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล (rational model) ตัวแบบนี้เน้นที่ประสิทธิภาพของระบบการวางแผน และการควบคุมผลงาน (planning & controlling system) กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารนโยบายจะต้องมีการกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนพร้อมทั้งทำการมอบหมายงานแก่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสร้างระบบในการวัดผลการดำเนินงาน

⁸ วรเดช จันทรศร, *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: กราฟิคฟอรัม (ไทยแลนด์), 2540), 147.

⁹ เรื่องเดียวกัน, 162.

การให้รางวัลตอบแทน และการลงโทษที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ซึ่งทั้งหมดดังกล่าวนี้ จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบทางด้านการจัดการ (management model) ตัวแบบนี้เน้นขีดสมรรถนะภายใน(internal capacity) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหาร ว่ามีจุดอ่อน และจุดแข็งในด้านต่าง ๆ หรือไม่อย่างไร เช่น โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างต่ำ จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ

ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (organization development model) ตัวแบบนี้เน้นพฤติกรรม และวัฒนธรรมขององค์การ โดยเฉพาะภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน และการสร้างความผูกพัน ยอมรับร่วมกัน โดยมองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การทำให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งและมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบทางด้านการกระบวนการระบบราชการ (bureaucratic model) ตัวแบบนี้มองว่าการใช้อำนาจดุลพินิจ (discretion) ของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ (street bureaucrat) จะมีผลกระทบโดยตรงต่อการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เกิดการต่อต้านไม่ยอมรับเอานโยบายแปลงสู่ภาคปฏิบัติในฐานะเป็นงานประจำของตน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจจะเพิกเฉยในการปฏิบัติตาม หรืออาจจะใช้ดุลพินิจของตนตัดสินใจในลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อตัวนโยบาย

ตัวแบบทางด้านการเมือง (political model) ตัวแบบนี้เน้นที่ความสามารถในการเจรจาต่อรองและการประนีประนอมของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเวทีนโยบายนั้นทั้งนี้ บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียกับตัวนโยบายจะเข้ามาใช้อิทธิพลของตนเอง เพื่อสร้างเงื่อนไขต่อรองให้มีการปฏิบัติตามนโยบายในลักษณะ ที่จะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น หรือเสียประโยชน์น้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการใช้ความสามารถเพื่ออ้างเหตุผลความชอบธรรมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อการสร้างพลังมวลชน เพื่อก่อให้เกิดแรงกดดัน เป็นต้น ดังนั้น ความสามารถในการเจรจาต่อรองประนีประนอม แสวงหารูปแบบสนับสนุนจากภายนอก ในการนำเอานโยบายไปปฏิบัติกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบาย

ตัวแบบทั่วไป (general model) ตัวแบบนี้มองว่า ปัจจัยที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จนั้นมีอยู่หลายประการ อาทิเช่น ขีดสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบาย ความชัดเจนของตัวนโยบาย และกระบวนการติดต่อสื่อสาร การ

ให้ความร่วมมือสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ว่าการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกนี้อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ไม่มากนักน้อย

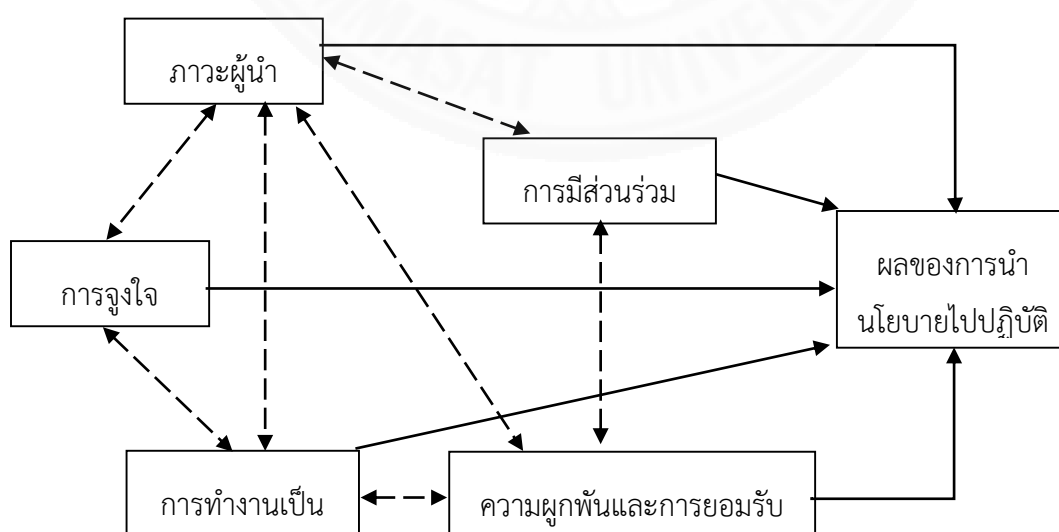
จากการศึกษาตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่าในการศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ผู้ศึกษาเลือกใช้**ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (organization development model)** ในการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในครั้งนี้

2.2.4 ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร

วเรช จันทรศร¹⁰ อธิบายถึงตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (organization development model) ไว้ว่า เป็นตัวแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมในองค์กร โดยมีฐานคติที่ว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ และมองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การทำให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งและมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ดังภาพต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2.1

ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการพัฒนาองค์กร

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 163.

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.4.1 ปัจจัยด้านการจูงใจ

ริงสรร์ โฉมยา¹¹ ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจและการจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ คือพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และยังสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมาย ของพฤติกรรมนั้นได้ด้วย เช่น คนที่มีแรงจูงใจสูง จะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ ส่วนคนที่มีแรงจูงใจต่ำ จะไม่แสดงพฤติกรรมหรือล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย ส่วนการจูงใจ (motivation) เป็นเงื่อนไขของการได้รับการกระตุ้นโดยมีการให้ความหมายไว้ ดังนี้ การจูงใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูก กระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจ ให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง ซึ่งสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด ส่วนความสำคัญของการจูงใจ คือ การจูงใจมีอิทธิพลต่อผลผลิต ผลิตผลของงานจะมีคุณภาพดี มีปริมาณมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่าอะไร คือแรงจูงใจที่จะทำให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งพนักงานตอบสนองต่องานและวิธีการทำงานขององค์กรแตกต่างกัน การจูงใจพนักงานจึงมีความสำคัญ สามารถสรุปความสำคัญของการจูงใจในการทำงานได้ดังนี้ พลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำ ในการทำงานใดๆ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมทำให้ขยันขันแข็ง กระตือรือร้น ทำให้สำเร็จ และความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของตน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ทอดถอยหรือลดความพยายามง่ายๆ แม้งาน จะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จ ด้วยดีก็มักคิดหาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ และการเปลี่ยนแปลง (variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีการทำงานในบางครั้ง ก่อให้เกิดการค้นพบช่องทาง ดำเนินงาน ที่ดีกว่า หรือประสบ ผลสำเร็จมากกว่า นักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องหมายของ ความเจริญก้าวหน้า ของบุคคล แสดงให้เห็นว่า บุคคลกำลังแสวงหาการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้ชีวิต บุคคลที่มี แรงจูงใจ ในการทำงานสูงเมื่อดิ้นรน เพื่อจะบรรลุ วัตถุประสงค์ใดๆ หากไม่สำเร็จบุคคล ก็มักพยายามค้นหา สิ่งผิดพลาดพยายามแก้ไข ให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานจนในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสมซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิมและบุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบ ให้เจริญก้าวหน้า จัดว่า

¹¹ ริงสรร์ โฉมยา, *เอกสารประกอบการสอน วิชาจิตวิทยา เรื่อง แรงจูงใจภายในและภายนอก (Intrinsic and Extrinsic Motivation)* (มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548)

บุคคลผู้นั้นมี จรรยาบรรณในการทำงาน (work ethics) ผู้มีจรรยาบรรณในการทำงาน จะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ ผู้มีลักษณะ ดังกล่าวนี้นี้ มักไม่มีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี ลักษณะของแรงจูงใจคือ แรงจูงใจของคนเรามีมากมายหลายอย่าง ถูกจูงใจให้มีการกระทำหรือพฤติกรรมหลายรูปแบบ เช่น หาน้ำและอาหารมาดื่มกิน สนองความต้องการทางกาย แต่ยังมีความต้องการมากกว่านั้น เช่น ต้องการความสำเร็จ ต้องการเงิน คำชมเชย อำนาจ และในฐานะที่เป็นสัตว์สังคม คนยังต้องการมีอารมณ์ผูกพันและอยู่รวมกลุ่มกับผู้อื่น แรงจูงใจ จึงเกิดขึ้นได้จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives) คือ แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นคุณค่าของงาน มองว่าองค์กรคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์กร กระทำ การต่างๆ ให้องค์การเจริญก้าวหน้า หรือในกรณีที่บ้านเมืองประสบปัญหาเศรษฐกิจ ในช่วงเวลาของเศรษฐกิจขาลง องค์กรจำนวนมากอยู่ในภาวะขาดทุน ไม่มีเงินจ่ายค่าตอบแทน แต่ด้วยความผูกพันเห็นใจกันและกัน ทั้งเจ้าของกิจการและพนักงานต่างร่วมกัน ค้าขายอาหารเล็กๆ น้อยๆ ทั้ง เพียงเพื่อ ให้มีรายได้ ประทับกันไปทั้งผู้บริหารและลูกน้อง และในภาวะดังกล่าวนี้จะเห็นว่า พนักงานหลายราย ที่ไม่ทั้งเจ้านาย ทั้งเต็มใจไปทำงานวันหยุดโดยไม่มีค่าตอบแทน ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดย เนื่องจากความรู้สึก หรือเจตคติที่ดีต่อเจ้าของกิจการ หรือด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกคนหนึ่งขององค์กร มิใช่เพราะ เกรงจะถูกไล่ออกหรือไม่มีที่ไป ก็กล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน

แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) คือ แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับ ยกย่อง ฯลฯ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม บุคคลจะ แสดงพฤติกรรมเพื่อ ตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าว เฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติ ชื่อเสียง คำชม การยกย่อง การได้รับ การยอมรับ ฯลฯ ตัวอย่างแรงจูงใจภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เช่น การที่คนงาน ทำงานเพียง เพื่อแลกกับ ค่าตอบแทน หรือเงินเดือน การแสดงความขยันตั้งใจทำงานเพียง เพื่อให้หัวหน้างานมองเห็นแล้ว ได้รับความดีความชอบ เป็นต้น

2.2.4.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังต่อไปนี้

DuBrin¹² กล่าวถึงผู้นำ (Leader) ว่าเป็นบุคคลที่ทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา หรือเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

วิภาดา คุปตานนท์¹³ กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น

ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ¹⁴ ผู้นำอาจจะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งเรามักจะรับรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เนื่องจากบุคคลนั้นมีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักรวมและเป็นเอกภาพ โดยเขาจะใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

พรทิพย์ อัยยิมานันท์¹⁵ ได้กล่าวถึงบทบาทของภาวะผู้นำไว้ดังนี้ ภาวะผู้นำมีบทบาทที่แบ่งอย่างกว้างๆ ออกเป็น 4 ประการ คือ ประการที่ 1 การกำหนดแนวทางหลัก (Pathfinding) ผู้นำควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจน บทบาทดังกล่าวจะช่วยให้อำนาจสร้างแผนงานแม่แบบ (blueprint of action) ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการก่อนจะลงมือปฏิบัติตามแผน นอกจากนั้น ไม่เพียงแต่ต้องรู้ถึงวิธีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเท่านั้น แต่ผู้นำต้องได้รับการสนับสนุนและความมุ่งมั่นจากพนักงานในการบรรลุถึงเป้าหมายด้วย ผู้นำต้องมีความสามารถนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสร้างพันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และสื่อสารอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างและผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับจากความสำเร็จในอนาคต อีกทั้งยัง

¹² DuBrin, อังถึงใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี, *ภาวะผู้นำ* (กรุงเทพฯ : บริษัท ธนัชการพิมพ์ จำกัด, 2544), 12.

¹³ วิภาดา คุปตานนท์, *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต, 2544), 237.

¹⁴ ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, อังถึงใน มัลลิกา ต้นสอน, *พฤติกรรมองค์กร* (กรุงเทพฯ : บริษัท ด่านสุทธการพิมพ์ จำกัด, 2544), 47.

¹⁵ พรทิพย์ อัยยิมานันท์, “Leadership for Organizational Effectiveness,” *วารสารการบริหารคน*, 3, ฉ. 24 (2547): 65-68.

สามารถทำให้พนักงานมีแรงจูงใจและรู้สึกตื่นเต้นกับทิศทางใหม่นี้ด้วย ประการที่ 2 การสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผล (Aligning) การสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผลหรือการทำให้องค์การดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน คือการลงมือสร้างแผนหลักที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนที่หนึ่ง ทุกระดับชั้นขององค์การควรมีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ในฐานะผู้นำต้องเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การที่ได้วางไว้แล้ว ประการที่ 3 การมอบอำนาจ (Empowering) หากผู้นำมีการมอบอำนาจให้แก่พนักงานอย่างจริงจังจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ ซึ่งมาจากการที่สมาชิกของกลุ่มหรือพนักงานสามารถแสดงความคิดเห็นและศักยภาพของตนได้อย่างอิสระ โดยผู้นำต้องสร้างสภาพที่จะกระตุ้นการสร้างเสริมและปลดปล่อยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ความสามารถ และศักยภาพที่มีอยู่ในบุคคลทุกคน วิธีการนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นในองค์การ ประการที่ 4 การสร้างตัวแบบ (Modeling) หัวใจของการเป็นผู้นำคือต้องสร้างความน่าเชื่อถือ เพราะไม่เพียงแต่รู้ว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างไรเท่านั้น แต่ผู้นำยังต้องมีคุณสมบัติของผู้นำที่ดีด้วย กล่าวคือ ต้องเข้าใจถึงความสำคัญของคุณลักษณะระหว่างคุณลักษณะ (Characteristics) กับความรู้ความสามารถ (Competence) เพราะไม่ว่าบุคคลจะมีความสามารถเพียงใดก็ไม่สามารถจะเป็นผู้นำที่แท้จริงได้ หากปราศจากซึ่งคุณลักษณะที่เหมาะสม

2.2.4.3 ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ ไว้ดังนี้

สุรัสวดี สุวรรณเวช ได้สรุปว่า ความผูกพันของพนักงานต่อองค์การ (Employee Engagement) หมายถึง ลักษณะของความรู้สึก ทศนคติในด้านบวกของพนักงานที่มีต่อองค์การ เมื่อได้มีส่วนร่วมและแสดงออกมาในลักษณะของการพูด การคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรมในองค์การ โดยความผูกพันต่อองค์การนั้นจะมีพื้นฐานทางแนวคิดมาจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยน และพื้นฐานทางพฤติกรรมองค์การ¹⁶

¹⁶ สุรัสวดี สุวรรณเวช, “ความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน,” *วารสารการบริหารสำหรับนักบริหารงานบุคคลมืออาชีพ* 27, ฉ. 3 (2549), 30-31.

ปริยาภรณ์ อัครดำรง กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์การ หมายถึงความจงรักภักดีที่จะคงอยู่ ความภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในองค์การ ปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท ยอมรับวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายขององค์การเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์การ¹⁷

บุษยาณี จันทร์เจริญสุข¹⁸ กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์การเป็นเจตคติหรือความรู้สึกของบุคลากรต่อองค์การในลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และค่านิยมขององค์การเป็นความเต็มใจที่บุคคลจะทุ่มเทกำลังกายและความจงรักภักดีต่อสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่

ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์¹⁹ กล่าวถึงความสำคัญของความผูกพันต่อองค์การไว้ว่า ความรู้สึกผูกพันจะนำไปสู่ผลที่สัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพขององค์การ 4 ประการ คือ ประการที่ 1 พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างแท้จริงต่อเป้าหมาย และค่านิยมขององค์การมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การอยู่ในระดับสูง ประการที่ 2 พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างสูง มักมีความปรารถนาอย่างแรงที่จะคงอยู่กับองค์การต่อไป เพื่อทำงานขององค์การให้บรรลุเป้าหมายซึ่งตนเองเลื่อมใสศรัทธา ประการที่ 3 โดยเหตุที่บุคคลมีความผูกพันต่อองค์การ และเลื่อมใสศรัทธาในเป้าหมายขององค์การ บุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันดังกล่าวมักมีความผูกพันอย่างมากต่องาน เพราะเห็นว่างานคือหนทางซึ่งตนเองจะสามารถทำประโยชน์กับองค์การให้บรรลุถึงเป้าหมายได้สำเร็จ ประการที่ 4 จากความหมายของคำว่า ความรู้สึกผูกพัน (Commitment) เราอาจคาดหวังได้ว่าบุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันสูง จะเต็มใจที่จะใช้ความพยายามมากพอสมควรในการทำงานให้กับองค์การ ซึ่งในหลายกรณีความพยายามดังกล่าวมีผลทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเหนือคนอื่น

¹⁷ ปริยาภรณ์ อัครดำรงชัย, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541), 13.

¹⁸ บุษยาณี จันทร์เจริญสุข, “การรับรู้คุณภาพชีวิตงานกับความผูกพันต่อองค์การ: กรณีศึกษาข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), 14.

¹⁹ ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์, *การประเมินประสิทธิผลขององค์การ* (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539) : 97, อ้างถึงใน นันทนา ผ่องแผ้ว, “ความผูกพันต่อองค์การ : ศึกษากรณีข้าราชการวิทยาลัยพยาบาลกึ่งการุณย์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543), 8.

สรุปได้ว่า ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กรนั้น เป็นความตั้งใจดำรงความเป็นสมาชิกของหน่วยงาน ด้วยความศรัทธาและภักดี ตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเป้าหมายขององค์กร

2.2.4.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิต²⁰ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

นิคม สุวรรณทา²¹ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกันจากการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคม ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม ได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำและร่วมแก้ไข ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เข็มเพชร แก่นสา²² ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาหรือประกอบกิจการใดๆ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ โดยให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้ในขั้นตอนของกิจกรรม นับตั้งแต่การศึกษาสภาพปัญหา กำหนดจุดประสงค์ วางแผน ร่วมปฏิบัติงาน จนถึงขั้นประเมินผล พยายามสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนว่ากิจกรรมที่กระทำอยู่นั้น เป็นผลงานที่พวกเขาต้องรับผิดชอบ กรณีที่กิจกรรมมีกลุ่มผลประโยชน์หลายกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องพยายามดึงตัวแทนของกลุ่มให้มาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับผลที่ตามมาของกิจกรรมนั้น

²⁰ เมตต์ เมตต์การุณจิต, “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541), 17.

²¹ นิคม สุวรรณทา, “ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542), 29.

²² เข็มเพชร แก่นสา, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด,” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543), 39.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร²³ ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสรุปออกมาเป็น 11 กลุ่มใหญ่ มีสาระโดยสังเขป ดังนี้ กลุ่มที่ 1 จำแนกตามกิจกรรมในการมีส่วนร่วม เป็นการจำแนกที่พิจารณาจากกิจกรรมของโครงการนั้นๆ ว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ อาจมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานหรือโครงการ แต่โดยทั่วไปแล้วการพิจารณามีส่วนร่วมในมิตินี้เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการ กลุ่มที่ 2 จำแนกตามประเภทของกิจกรรมหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ กลุ่มที่ 3 จำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าร่วม แบ่งระดับของความสมัครใจออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ การมีส่วนร่วมโดยการถูกชักนำ และการมีส่วนร่วมโดยการบังคับ หรือการเกณฑ์จากผู้ที่มิอำนาจเหนือกว่า กลุ่มที่ 4 จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยอ้อม กลุ่มที่ 5 จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม แบ่งระดับของความเข้มในการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม ระดับของการมีส่วนร่วมเทียมบางส่วน และระดับของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง กลุ่มที่ 6 จำแนกตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม เป็นการพิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้ามีส่วนร่วม และหรือจำนวนครั้งหนึ่งของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม กลุ่มที่ 7 จำแนกตามประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน และการมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงบางส่วน กลุ่มที่ 8 จำแนกตามพิสัยของกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมเป็นช่วงๆ กลุ่มที่ 9 จำแนกตามระดับขององค์การ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์การ การมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์การ และการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์การ กลุ่มที่ 10 จำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และคนต่างถิ่น กลุ่มที่ 11 จำแนกตามลักษณะ

²³ ชูชาติ พ่วงสมจิตร, “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, (2540), 28-29.

ของการวางแผน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวางแผนจากบนลงล่าง และการวางแผนจากล่างขึ้นบน

โดยสรุปแล้ว ความหมายของการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปนั้น หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคมไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม ได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขในด้านนโยบายและการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2.4.5 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า ทีม ไว้ว่า

ฟรานซิส และยัง (Francis and Young) อ้างถึงใน สุนันทา เลาหนันท์²⁴ ได้กล่าวถึงทีมว่าหมายถึง กลุ่มบุคคลผู้มีพลัง มีความผูกพันรับผิดชอบ ที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน สมาชิกในทีมเป็นผู้ที่ร่วมทำงาน ด้วยกันได้ดี และรู้สึกเพลิดเพลินที่จะทำงานนั้น สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง

ปาร์คเกอร์²⁵ อธิบายว่า ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน และต้องพึ่งพากันเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ คนกลุ่มนี้มีเป้าหมายร่วมกันและยอมรับว่า วิธีเดียวที่จะทำให้งานสำเร็จ คือ การทำงานร่วมกัน

วิชัย โสสุวรรณจินดา²⁶ ได้แสดงทัศนะว่า ทีมงานนั้นเกินความหมายมากกว่ากลุ่มคนที่มารวมกันเฉยๆ เพราะทีมงานจะรวมความถึงความเป็นผู้นำกลุ่ม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม การใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการผสมผสานสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน เป้าหมายของการสร้างทีมงานจึงเป็น การสร้างทีมงาน ที่มีการทำงานอย่างมีชีวิตชีวา แทนที่จะเป็นเหมือน เครื่องจักร และมีการประสาน การทำงาน ของสมาชิกทุกคนในทีมให้มุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทีม หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน อย่างมี

²⁴ ฟรานซิส และยัง Francis and Young, 1979 หน้า 8 อ้างถึงใน สุนันทา เลาหนันท์, *การสร้างทีมงาน* (กรุงเทพฯ: แชนด์เมตสติคเกอร์แอนด์ตีไซน์, 2551), 60-62.

²⁵ ปาร์คเกอร์, อ้างถึงใน สุนันทา เลาหนันท์, *การสร้างทีมงาน* (กรุงเทพฯ: แชนด์เมตสติคเกอร์แอนด์ตีไซน์, 2551), 60-62.

²⁶ วิชัย โสสุวรรณจินดา, *พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่* (กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2535), 56.

ประสิทธิภาพ และผู้ร่วมงานต่างมีความพอใจในการทำงานนั้น สำหรับการสร้างทีมงานนั้นสรุปได้ว่า หมายถึง ความพยายามทำให้กลุ่มสามารถเรียนรู้การวินิจฉัยปัญหา เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ต่างๆ ในการทำงานให้ดีขึ้น ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีผลต่อการทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารงานที่จะประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องหล่อหลอมทีมงานให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้จักหาวิธีจูงใจที่เขาเหล่านั้น ทำงานด้วยความสมัครใจและเต็มใจ

วิชย โสสุวรรณจินดา²⁷ กล่าวถึง ส่วนประกอบของทีม คือ ในการทำงานเป็นทีม จะต้องประกอบด้วย หัวหน้าทีม สมาชิกทีมงานและเลขานุการ ทุกคนจะมี การสื่อสารกันแบบ 2 ทิศทาง (Two ways communication) ได้แก่ การส่งข้อมูลและการรับข้อมูล ทั้งการสื่อสารกับ หัวหน้าและกับสมาชิกด้วยกันเองตลอดเวลา แต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนของหัวหน้าทีม มีคุณลักษณะดังนี้ เป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกในกลุ่มด้วยความจริงใจ เปิดเผย จริงใจ ซื่อสัตย์ และเป็นกันเอง ไม่ใช้อิทธิพลครอบงำกลุ่ม เป็นประชาธิปไตยไม่เผด็จการ มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในงานสูง สามารถดำเนินการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ผูกขาดการเป็นผู้นำกลุ่มตลอดเวลา พร้อมให้ความช่วยเหลือกลุ่ม สามารถสื่อสารผลงานของทีมให้สาธารณชนเข้าใจได้ มีวุฒิภาวะทางสังคม มีแรงจูงใจและแรงขับทางด้านความสำเร็จสูง สำหรับบทบาทและหน้าที่สำคัญของหัวหน้าทีมคือรับนโยบายจากองค์กร กำหนดเป้าหมาย แนวทางและขั้นตอนในการปฏิบัติ มอบหมายงานแก่สมาชิก สร้างบรรยากาศด้วยการจูงใจ เสริมแรง ให้กำลังใจ ใช้เทคนิคเผชิญความขัดแย้งไม่ว่าเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ประเมินผลงานและผู้ร่วมงาน

ส่วนของสมาชิกของทีมงาน มีคุณลักษณะของสมาชิกของทีมงาน คือ สามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนและของกลุ่ม เป็นผู้รู้จักฟัง รู้จักพูด และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก เคารพมติของกลุ่ม และป้องกันมิให้เบี่ยงเบนมติของกลุ่มออกไป เป็นผู้เสียสละ อาสาช่วยทำงานทุกด้าน กล้าแสดงความคิดเห็น สำหรับบทบาทและหน้าที่สำคัญของสมาชิก คือ รับมอบหมายงานจากหัวหน้าทีม ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายของทีมงาน ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นผู้ตามที่ดี ตั้งใจจริงในการทำงานคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม คำนึงถึงความสำคัญของทีมงาน

ส่วนของเลขานุการ มีคุณลักษณะของเลขานุการกลุ่ม คือ มีความสามารถในการเขียนหนังสือดี สามารถจับประเด็นการพูด การปรึกษาหารือของกลุ่มได้ดี สามารถสรุปผลการประชุม และทำรายงานให้สมาชิกได้ทราบ มีความรู้และประสบการณ์ในการเสนอรายงานอย่างมีแบบแผน

²⁷ เรื่องเดียวกัน.

สามารถเขียนแผนผัง กราฟ ชาร์ท ได้สำหรับบทบาทและหน้าที่สำคัญของเลขานุการ คือ รับคำสั่งจากหัวหน้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งข่าวสารที่รับมาไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานงานระหว่างผู้บังคับบัญชาและถ่ายทอดสิ่งผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอให้นายได้รับรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแบบสร้างสรรค์ต่อทุกๆ คน

จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้ตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ (organization development model) โดยตัวแปรที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

2.3 นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาในปัจจุบัน

2.3.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

สำนักข่าวทำเนียบรัฐบาล²⁸ คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันต่อต้านยาเสพติดโลก ประจำปีพุทธศักราช 2558 มีความสำคัญว่า องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 26 มิถุนายน ของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกได้ยืนยันเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะร่วมกับประชาคมโลกในการรณรงค์ต่อต้านและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังตลอดมา ยาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงที่ทำลายการพัฒนาประเทศทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อลดระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และคุณภาพชีวิตของลูกหลาน เยาวชน และประชาชนชาวไทยให้ทุกคนมีความปลอดภัย และสังคมมีความสุขมั่นคง นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย เนื่องจากเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง มีกลุ่มเพื่อนที่หลากหลาย ซึ่งอาจพลาดพลั้งด้วยความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งต้องวางยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการเข้าไป

²⁸ สำนักข่าวทำเนียบรัฐบาล, “คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันต่อต้านยาเสพติดโลก ประจำปีพุทธศักราช 2558,” <http://www.thai.gov.go.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

เกี่ยวข้อง ด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันทั้งด้านครอบครัว ชุมชน และสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย เพื่อให้เป็นปราการที่เข้มแข็ง รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการกับปัญหาอื่นๆ ที่ เชื่อมโยงกัน พร้อมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อลดปริมาณจำนวนผู้เข้าสู่การกระทำผิด นำ คนออกจากวงจรการกระทำผิด โดยเฉพาะการดูแล และเฝ้าระวังความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งเป็น ปัจจัยอ่อนไหวที่ต้องดำเนินการป้องกันอย่างเต็มที่ รวมทั้งการขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชน ช่วยแจ้งข้อมูลเบาะแสให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันภัยร้าย จากยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2558 เป็นปีมหามงคลที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 5 รอบ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้ตลอดเดือนมิถุนายนเป็น เดือนแห่งการต่อต้านยาเสพติด ภายใต้คำขวัญ “คิดดี ทำดี ต่อต้านยาเสพติด” เพื่อให้ทุกภาค ส่วนรวมใจเป็นหนึ่งเดียวในการแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อ พสกนิกรชาวไทยและประเทศชาติตลอดมา

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559 ที่ผ่านมา พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย เปิดเผยว่า²⁹ ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระ สำคัญแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและนำคน ออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นผลอย่างชัดเจน โดยขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2559 เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีภารกิจเชื่อมโยงทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดได้ กำหนดแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2559 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการทำงานอย่าง บูรณาการทั้งในระดับกระทรวง จังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการป้องกัน ยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยง ขณะเดียวกันในด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูก็ได้มีการพัฒนาหลักสูตรและ มาตรฐานต่างๆ ตามหลักวิชาการ ซึ่งจะลงลึกไปถึงการปรับทัศนคติของผู้เข้ารับการบำบัด โดย มุ่งหวังให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน และ สังคมซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยกันเฝ้าระวังเป็นหูเป็นตาดูแลไม่ให้ผู้ผ่านการบำบัดหวนกลับไป

²⁹ สำนักข่าวทำเนียบรัฐบาล, “คำกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย,”

<http://www.thaigov.go.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

ใช้ยาเสพติดซ้ำอีก ตลอดจนการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2559 กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1. ด้านการป้องกัน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มเสี่ยงและสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน ชุมชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และประชาชนทั่วไป ผ่านโครงการสำคัญ อาทิเช่น การจัดอบรมเยาวชนอาสารักษาดินแดนต้านภัยยาเสพติด การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยใช้แนวทางการประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง ลงพื้นที่จัดระเบียบสังคมมุ่งเน้นพื้นที่เสี่ยง ได้แก่ สถานบริการ หอพัก ร้านเกมส์ พื้นที่รอบสถานศึกษา โรงงาน เพื่อมิให้มีการกระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพ “ชุดปฏิบัติการประจำตำบล” และการรณรงค์ป้องกันให้ความรู้แก่ประชาชน ตลอดจนการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ได้แก่ การติดตั้งกล้อง CCTV สร้างพื้นที่เชิงบวกลานกีฬา เพื่อใช้จัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น การสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน ชุมชน ซึ่งในปีที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองได้มีการติดตามสถานการณ์และประเมินสภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน จำนวน 81,905 แห่ง พบว่ามีหมู่บ้านที่มีปัญหามาก 7,558 แห่ง และที่ไม่มีปัญหา 38,142 แห่ง ซึ่งกลไกของกระทรวงมหาดไทยในพื้นที่ได้เข้าสร้างความเข้มแข็งให้หมู่บ้าน ชุมชนแล้ว 64,431 แห่ง และในปีนี่ยังคงมีการติดตามสถานการณ์และการประเมินสถานะหมู่บ้าน ชุมชน อย่างต่อเนื่อง โดยจะจัดชุดปฏิบัติการลงเกาะติดพื้นที่เพื่อนำข้อมูลมาขยายผลและกำหนดแนวทางเพื่อให้กลไกที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหามาตามสภาพความรุนแรงของแต่ละพื้นที่ หากพบว่าพื้นที่ใดมีปัญหายาเสพติดระดับก็จะ มี “ชุดปฏิบัติการต่างๆ ร่วมกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และหน่วยงานภาคีออกปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมปิดล้อม ตรวจสอบ กวดขัน และดำเนินทุกมาตรการเพื่อจัดการกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทุกกรณี สำหรับหมู่บ้านที่ไม่มีปัญหายาเสพติดก็จะเน้นการรักษาไว้ให้ยั่งยืน โดยใช้แนวทางรณรงค์ให้ความรู้ด้านยาเสพติด และใช้กลไกกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และภาคประชาชน เฝ้าระวัง สอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้หมู่บ้าน ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถป้องกันปัญหายาเสพติดให้หมู่บ้าน ชุมชนของตนเองให้ได้ผลอย่างยั่งยืนรวมทั้งจะเร่งดำเนินการขยายผล “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” ซึ่งในปีนี้เป็นปีที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมายุ 7 รอบ 84 พรรษา และเป็นปีที่กองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินงานมาครบ 12 ปี นับตั้งแต่ปี 2547 ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้นำไปใช้ประโยชน์ในการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุติมิได้ต่อปวงชนชาวไทยที่ทรง

ห่วงใยต่อปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในสังคมไทย เป็นจุดกำเนิดของโครงการ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” และได้มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันมีหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินจำนวน 18,497 หมู่บ้าน ชุมชน และในปีนี้กำหนดเป้าหมายขยายเพิ่มใหม่อีก จำนวน 878 แห่ง โดยจะเน้นเรื่องของคุณภาพและการขับเคลื่อนงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน โดยกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงาน ประสานกับศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีต่างๆ

2. ด้านการบำบัดและติดตามช่วยเหลือ โดยกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ “ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน” ในปีที่ผ่านมามีผู้ผ่านการบำบัดแล้วจำนวน 56,707 คน สำหรับแนวทางในปีนี้จะเร่งค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการบำบัดโดยจะเน้นเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานในการรักษา และจะคัดกรองผู้เสพผู้ติดยาเสพติดตามความรุนแรงของการใช้สารเสพติด เพื่อเข้ารับการบำบัดอย่างเหมาะสมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด รวมทั้งจะเน้นการปรับทัศนคติและสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ รวมไปถึงการเพิ่มหลักสูตรการฝึกทักษะอาชีพต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจให้แก่ผู้บำบัดยาเสพติดก่อนกลับสู่สังคม มีเป้าหมาย 55,300 คน ด้านการติดตามดูแลช่วยเหลือในทุกระบบ เน้นการทำงานเชิงรุกของ “ทีมสหวิชาชีพ” (ผู้นำชุมชน สาธารณสุข) และกลไกของมหาดไทยกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครต่างๆ ให้เข้าไปดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจอย่างเอื้ออาทรต่อผู้ผ่านการบำบัด โดยจะเข้าไปช่วยเหลือทั้งด้านอาชีพ การศึกษา สุขภาพ และอื่น ๆ ตลอดจนประสานการช่วยเหลือไปยังหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมเข้าร่วมสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมด้วย

3. ด้านการปราบปราม จะดำเนินการอย่างเข้มข้น โดยบูรณาการร่วมกับทหาร ตำรวจ ตั้งแต่ในระดับนโยบายจนถึงการปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อปราบปรามผู้ค้าและเครือข่ายยาเสพติดทุกราย ขจัดผู้มีอิทธิพล ตัดวงจรการค้ายาเสพติด และพัฒนาระบบการสกัดกั้นลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดน - พื้นที่ตอนในทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ และสร้างกลไกในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดนให้เข้มแข็ง พัฒนางานข่าวในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายที่มีการแพร่ระบาด และบูรณาการแก้ไขปัญหายาตามข้อร้องเรียนของประชาชนผ่านสายด่วน “ศูนย์ดำรงธรรม” ซึ่งเป็นช่องทางที่ประชาชนแจ้งเบาะแสเข้ามาจำนวนมาก การดำเนินโครงการ “กวาดบ้านให้เป็นสีขาว” เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวมไปถึงการดำเนินโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ไขปัญหากลุกฝิ่นอย่างยั่งยืน โดยใช้แนวทางของโครงการหลวงและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปสร้างอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้าน

เป้าหมาย เพื่อทดแทนการลักลอบปลูกฝิ่น รวมทั้งสร้างกลไกเฝ้าระวังมิให้มีการลักลอบปลูกฝิ่นในพื้นที่ที่ยากต่อการเข้าถึงของเจ้าหน้าที่รัฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยตลอดจนทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีความมุ่งมั่นและตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะแก้ไขปัญหาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืน โดยจะดำเนินทุกมาตรการเพื่อปราบปรามผู้กระทำผิด ควบคู่ไปกับการป้องกันสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนและสังคมไทย และจะเร่งช่วยเหลือให้โอกาสผู้ที่หลงผิดนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีกำลังใจ พร้อมกลับคืนเป็นคนดีของครอบครัวและสังคมด้วยสภาพร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็งไม่หวนกลับไปใช้สารเสพติดอีกต่อไป

2.3.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

จากแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ³⁰ มีวิสัยทัศน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ดังนี้ “สถานศึกษาไทยเข้มแข็ง ปลอดภัยเสพติด ภายในปี 2558 ” (ASEAN Drug Free Schools) โดยมีกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ. 2558 – 2562 ทั้งหมด 9 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความสมานฉันท์ สามัคคีปรองดอง แก่ประชาชน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิรูปการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกความเป็นไทย ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปฏิรูปครูโดยเน้นการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิรูปการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกความเป็นไทย ได้กำหนดแผนงานป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันต่อต้านยาเสพติด สนับสนุนการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเด็ก เยาวชน และประชาชนกลุ่มเสี่ยง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้ง

³⁰ สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, “หารือแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา,” ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 392/2558 <http://www.moe.go.th/websm/2015/nov/392.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

ส่งเสริมสถาบันครอบครัวและสถานศึกษาให้มีบทบาทสำคัญ ในการให้ความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และได้กำหนดตัวชี้วัดร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเปรียบเทียบกับเป้าหมายการดำเนินงาน ไว้สูงถึงร้อยละ 100

มาตรการและการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ที่ 1 ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนก็คือ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับช่วงวัยและสร้างกลไกสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันในระดับบุคคลและในชุมชนเพื่อสนับสนุนทุกช่วงวัย โดยมีโครงการกระตุ้นแรงจูงใจในแต่ละระดับของกลุ่มเป้าหมายดังนี้³¹

กลุ่มปฐมวัย (อายุ 2-6 ปี) จำแนกเป็นสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มปฐมวัย ด้วยกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคม(Socialization) และการสร้างความภาคภูมิใจ (Self Esteem) สติปัญญา (Intelligence) และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเด็กในโรงเรียนอนุบาลจัดทำสื่อในรูปแบบนิทานสำหรับสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ครูผู้สอนนำไปใช้สอนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนชั้นอนุบาล และกลุ่มเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งจะประกอบไปด้วย การพัฒนาศักยภาพครูพี่เลี้ยงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลปลูกฝังการสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กปฐมวัย, สร้างเครือข่ายครอบครัว ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนช่วยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการอบรมดูแลปฐมวัย, จัดทำสื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบของหนังสือนิทานสำหรับสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กปฐมวัย โดยเผยแพร่ผ่านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนอนุบาลภายใต้สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งอบรมและชี้แจงแนวทางการใช้สื่อหนังสือนิทานเพื่อป้องกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัยให้แก่ครูพี่เลี้ยง และครูผู้สอนอย่างครอบคลุม, สร้างระบบป้องกันช่วยเหลือครอบครัวโดยจัดกิจกรรมเพื่อประคับประคองดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาให้ครอบคลุมถึงระดับหมู่บ้าน ชุมชน โดยศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และบ้านพักเด็กและครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวและเด็กสามารถผ่านภาวะเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดได้ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการและกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ

กลุ่มวัยเด็ก (อายุ 7-12 ปี) สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในวัยเด็กด้วยกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคม (Socialization) และการสร้างความภาคภูมิใจ (Self Esteem) สติปัญญา (Intelligence) และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ จัดกิจกรรมผ่านชั้นเรียน ดังนี้ปลูกฝังความคิดโทษพิษภัยของยาเสพติด ทักษะการต่อต้านยาเสพติดและให้ความรู้การป้องกันยาเสพติดผ่านกระบวนการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการ

³¹ เรื่องเดียวกัน.

เรียนรู้วิชาสุขศึกษา พลศึกษา กิจกรรมลูกเสือเนตรนารียุวกาชาดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เป็นต้น, เสริมสร้างทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ผ่านการเรียนรู้กิจกรรม เช่น ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหาทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียดผ่านครูผู้สอนโรงเรียน ครูตำรวจ D.A.R.E. ครูพระ ผู้นำศาสนา โดยเน้นขยายการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในโรงเรียน/ครูพี่เลี้ยงผ่านการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาให้ครอบคลุมสถานศึกษาระดับประถมศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน, ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น จัดค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ศาสนา ศิลธรรม พร้อมสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อสอนให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา, เพิ่มศักยภาพระบบดูแลป้องกันเด็กและเยาวชน โดยเน้นการดูแลช่วยเหลือต่อเรื่องที่เชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชน ด้วยการบูรณาการมีส่วนร่วมตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อเด็ก และพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและวิทยากรป้องกันยาเสพติด เข้าไปสอนทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและผลิตคู่มือสนับสนุนการสอน

กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 13-19 ปี) การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นด้วยกระบวนการพัฒนาสติปัญญา (Intelligence) อัตลักษณ์ (Identity) การสร้างจริยธรรม (Moral Development) และการสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ (Resilience) โดยจำแนกเป็นเยาวชนในสถานศึกษา มุ่งรักษาคุณภาพระบบการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม และกรุงเทพมหานคร ดำเนินการ ดังนี้

1. รักษาคุณภาพระบบการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งในสถานศึกษาระดับขยายโอกาส มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาทั้งสังกัดภาครัฐและเอกชนทุกแห่ง อาทิ ค้นหา คัดกรองนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ (Re X-ray) แล้วนำเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบที่เหมาะสม (ค่าย/จิตสังคัมบำบัดในโรงเรียน ฯลฯ) ทั้งนี้โดยเน้นการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ, ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาเสพติดที่มีคุณภาพ เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมหลังเลิกเรียน กิจกรรมศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารียุวกาชาดต้านภัยยาเสพติด, สถานศึกษาเร่งสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และต่อต้านยาเสพติด เช่น ขจัดมุมอับ/พื้นที่เสี่ยงในโรงเรียน กิจกรรม Home Room กิจกรรมหน้า

เสาชง เป็นต้น, ส่งเสริมการใช้เกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อรองรับคุณภาพการจัดกิจกรรมป้องกันเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

2. ดำเนินโครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาระดับขยายโอกาสและมัธยมศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ

3. ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยจัดทำแนวทางการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด และบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนปกติในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โดยให้มีครูผู้สอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน

4. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการใช้ผู้นำหลักธรรมทางศาสนา ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น จัดค่ายศาสนธรรมพร้อมสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกันยาเสพติดให้กับนักเรียนระดับชั้นขยายโอกาส มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาทั่วประเทศ, จัดทำสื่อประกอบการสอนให้ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนและครูพระสอนพระปริยัติธรรมเพื่อสอดแทรกเนื้อหาการป้องกันยาเสพติดในการเรียนการสอน เช่น คู่มือการจัดการเรียนรู้ ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรมเพื่อป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด และขอความร่วมมือโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามให้สอดแทรกเนื้อหาการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่การเรียนการสอน

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งขับเคลื่อนการดำเนินโครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE

6. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวังไม่ให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าถึงเด็กและเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาโดยผ่านกลุ่ม ชมรม องค์กรเยาวชนและเครือข่ายเยาวชน

7. ส่งเสริมให้เยาวชนมีเป้าหมายชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครั้ว และมีจิตอาสา/จิตสาธารณะ เห็นแก่ส่วนรวม โดยจัดกิจกรรมทางเลือก กิจกรรมพัฒนาทักษะทางอาชีพ กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

8. ส่งเสริมกิจกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงรวมทั้งจัดพื้นที่สร้างสรรค์เชิงบวกสำหรับเด็กและเยาวชน

กลุ่มนิสิตนักศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ดำเนินการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความตระหนักถึงโทษพิษภัย ความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และรู้วิธีป้องกันตนเองจากปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและแหล่งมั่วสุมภายนอกสถานศึกษา

2. ส่งเสริมเครือข่ายเยาวชนในระดับอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถาบันการศึกษาและรอบพื้นที่

3. ให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่นักศึกษาให้มีจิตสำนึกสาธารณะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันสอดส่องเฝ้าระวังไม่ให้ยาเสพติดแพร่ระบาดกลุ่มวัยรุ่นนอกสถานศึกษา มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนผ่านกิจกรรมอาสา และสร้างการเรียนรู้เชิงป้องกันให้กับครอบครัวกลุ่มเสี่ยงสร้างแรงจูงใจในชีวิตโดยกระทรวงมหาดไทยกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) รับผิดชอบดำเนินการ

4. สำรวจและค้นหาเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา และชักจูง ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนำเยาวชนเข้ารับการอบรมฯ

5. ป้องกันยาเสพติดในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา ด้วยแนวคิดเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็นพลัง โดยจัดอบรมหลักสูตรเยาวชนอาสาสมัครรักษาดินแดนต้านภัยยาเสพติด (ยอส.) เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและพัฒนาทักษะการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการบริการสังคมและชุมชน

6. นำเยาวชนอาสาสมัครรักษาดินแดนต้านภัยยาเสพติด(ยอส.) ที่ผ่านการอบรมในปีงบประมาณที่ผ่านมาและปีงบประมาณ 2558 ปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) ในการปฏิบัติงานบริการสังคมและชุมชน

7. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงให้เป็นผู้มีเป้าหมายในชีวิต และหันมาเป็นเยาวชนอาสาเพื่อเป็นพลังในการพัฒนาสร้างสรรค์ชุมชน และท้องถิ่นของตน

8. สร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ครอบครัวของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงครอบครัวที่มีผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงส่งเสริมให้มีกิจกรรมระบบป้องกันให้คำแนะนำและประทับประคองดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวผู้ผ่านการบำบัดรักษา

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 กระทรวงศึกษาธิการ³² ระบุว่า กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำ คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 8/2557 ลงวันที่ 30 เมษายน 2557 เรื่อง แผนปฏิบัติการป้องกันและ

³² สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, “หารือแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา,” ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 392/2558, <http://www.moe.go.th/websm/2015/nov/392.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 โดยมีรายละเอียดให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ

▪ สถานศึกษาดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและ
อบายมุข

▪ สถานศึกษาสร้างนักเรียนแกนนำห้องเรียนสีขาว ตามสัดส่วน จำนวน 1 : 5 คน
และ ครูแกนนำ สัดส่วน 1 : 20 คน

▪ สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์เสมอมาฟ้าใส เพื่อให้คำปรึกษา ดูแลช่วยเหลือ บำบัดรักษา
กลุ่มเสี่ยงกลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น การตั้งครุฑไม้พ้อพร้อม หนีเรียน
ติดเกมส์ การพนัน การทะเลาะวิวาท เป็นต้น

▪ สถานศึกษาจัดตั้งกองลูกเสือ ปปส., สารวัตรนักเรียน ปปส., นักศึกษาวิชาทหาร
ปปส., กลุ่มแกนนำโดยสภานักเรียน เพื่อเฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด

▪ สถานศึกษาดำเนินงานโครงการสถานศึกษาปลอดบุหรี่และแอลกอฮอล์ อันเป็น
สาเหตุที่ไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีการมีส่วนร่วมไปสู่ปัญหาและก่ออาชญากรรม

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

▪ สถานศึกษาดำเนินการภายใต้ 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา
มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ

▪ สถานศึกษาจัดทำกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมี
ระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ ต้องมีเครือข่ายการทำงาน ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่นักเรียนออกจาก
ระบบการศึกษา อันจะไปก่อเกิดปัญหาของสังคม

▪ สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 ให้ต่อเนื่อง ภายใต้กรอบแนวคิดสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด
และอบายมุข

▪ กิจกรรมในสถานศึกษาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เน้นบทบาทนักเรียนแกนนำ
และครูแกนนำ ภายใต้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการให้คำปรึกษาโดยการบริหารจัดการ
ของศูนย์เสมอมาฟ้าใส

ทั้งนี้ สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดเผยผลการประชุมหารือเรื่องการขับเคลื่อนงานการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ที่ห้องประชุมราชวัลลภ ว่า³³ กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่มีสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านยาเสพติดมาร่วมหารือและประสานงานร่วมกัน จากการหารือร่วมกันครั้งนี้ก็มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมเป็นการแบ่งกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดใน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มค้า แต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ากลุ่มในลักษณะนี้จะนำมาใช้กับสถานศึกษาไม่ได้ เพราะในความเป็นจริง บางโรงเรียนไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง เช่น โรงเรียนประถมศึกษา นอกจากจะเป็นการสร้างความตกใจให้กับผู้ปกครองแล้ว การจัดกลุ่มแบบเดิมยังไม่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน เพราะกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กแต่ละกลุ่มมีรูปแบบเดียวกัน ดังนั้น จึงจัดให้มีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งหมายถึงโรงเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีเด็กนักเรียนเล็กๆ ที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก และขณะนี้ก็ดำเนินการอยู่แล้ว กลุ่มที่ 2 สถานศึกษาที่ต้องเฝ้าระวังป้องกัน ได้แก่ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ที่จะต้องมีรูปแบบกิจกรรมต่างจากกลุ่มแรก และสอดคล้องกับการเปิดรับในช่วงวัยนี้ด้วย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยง เช่น ชุมชนเมืองที่มีการระบาดของยาเสพติด เพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ทำให้สามารถดำเนินการได้ตรงจุดและใช้งบประมาณได้ถูกที่ถูกต้อง กลุ่มที่ 3 กลุ่มสถานศึกษาที่ต้องบำบัด ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความยากในการดำเนินการมากที่สุด โดยกระทรวงสาธารณสุขในฐานะเจ้าภาพ จะหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดระบบการบำบัดใหม่ให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้และสามารถกลับเข้ามาอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไป นักเรียน หรือนักศึกษา ดังนั้น การแบ่งกลุ่มสถานศึกษาใหม่จะทำให้เกิดกิจกรรม มาตรการ และรูปแบบการสื่อสารแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของเด็กแต่ละกลุ่ม และเชื่อว่าจะไม่ทำให้เด็กเกิดการต่อต้าน เช่น เด็กประถมศึกษาต้องสอนด้วยนิทาน เด็กมัธยมศึกษาตอนปลายอาจจะต้องใช้แอปพลิเคชันเข้ามาช่วย เป็นต้น รวมถึงจะช่วยแก้ไขการใช้งบประมาณแบบหารยาวด้วย ซึ่งจะทำให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณในทุกเรื่องรวมถึงเรื่องนี้ด้วย ที่จะต้องใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลลัพธ์ที่ชัดเจน

³³ เรื่องเดียวกัน.

2.4 กิจกรรมการปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

2.4.1 ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เดิมตั้งอยู่ที่ 942/21 ซอยพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2557 ที่ผ่านมามีได้ย้ายมาตั้งที่ซอยลำลูกกา 65 คลอง 4 ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เป็นวิทยาลัยประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2513 โดยใช้สถานที่ของบริษัท ปัญญาลักษณ์ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายและบริการรถยนต์ “เปอโยต์” มีนายพูน ปัญญาลักษณ์ เป็นกรรมการจัดการ จากนั้นบริษัทได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับช่างซ่อม และบริการที่ขาดความรู้และประสบการณ์ บริษัท Automobiles PERGEOT แห่งประเทศฝรั่งเศสจึงได้ส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาฝึกช่างในประเทศไทย โดยให้ทุนในการเปิดอบรมช่างเพื่อส่งไปประจำยังตัวแทนจำหน่ายในจังหวัดต่างๆ หลังจากมีการเปิดอบรมช่างไม่นาน นายพูน ปัญญาลักษณ์ ได้เล็งเห็นว่าประเทศไทยยังต้องการช่างฝีมือจำนวนมาก และเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการผลิตช่างฝีมือให้แพร่หลายยิ่งขึ้น จึงได้มีการขออนุญาตกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งโรงเรียน “ช่างฝีมือปัญญวิทยา” ขึ้นในปี พ.ศ. 2514 โดยใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเรียนประมาณ 3 ปีเพื่อผลิตช่างฝีมือไทย ต่อมาโรงเรียนช่างฝีมือปัญญวิทยา ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญวิทยา ในวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมามีที่เปิดสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยมีดร.ณภัทร ปัญญาลักษณ์ เป็นผู้บริหาร

2.4.2 การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญวิทยา

จากคำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 ที่ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญวิทยา เล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาและได้นำมาตรการดังกล่าวมาปฏิบัติในวิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญวิทยา ตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา โดยกิจกรรมในสถานศึกษาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะเน้น

บทบาทนักเรียนแกนนำ และครูแกนนำ ภายใต้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการให้คำปรึกษา โดยอนุมัติและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี ดังนี้

มาตรการป้องกัน

- โครงการ “ อบรมเครือข่ายเยาวชนไทยต้านภัยห่างไกลยาเสพติด เพื่อดูแลและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ” โดยได้รับความร่วมมือและสนับสนุนการจัดอบรมจากสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับเยาวชน เครือข่ายนักเรียนของวิทยาลัยฯ และ นักเรียนจากสถาบันอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการ โดยสถาบันอื่นๆ สามารถจัดส่งตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมการอบรม จำนวน 5 คน พร้อมครูผู้ควบคุม เข้าร่วมการอบรม ณ ห้องประชุม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งโครงการจัด อบรมนี้จัดขึ้นใน 17 – 18 ธันวาคม 2557 มีผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งสิ้น 317 คน และจัดต่อเนื่องใน 15 – 16 ธันวาคม 2558 มีผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งสิ้น 368 คน

- โครงการ “ รมรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ” จัดตั้ง โครงการขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ใน การป้องกันและสร้างความตระหนักถึง ความสำคัญของปัญหา ยาเสพติดให้กับนักเรียนนักศึกษาซึ่งกิจกรรมนี้ได้รับการสนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อต่างๆที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของ ปัญหา ยาเสพติดจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนมิถุนายน โดยในปี 2557 และปี 2558 การจัดกิจกรรมดังกล่าว ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักเรียน นักศึกษามากขึ้น ด้วยการนำโซเซียลมีเดียมาใช้ในการกระตุ้นการ เรียนรู้ความสำคัญของปัญหา

- กิจกรรม “ รมรงค์วันงดสูบบุหรี่โลก ” วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยาได้จัด กิจกรรมนี้ขึ้นเป็นประจำในวันที่ 31 พฤษภาคม ของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ต่อต้านยา เสพติดประเภทบุหรี่ยี่ (สารเสพติดที่ถูกต้องตามกฎหมาย) อันอาจเป็นสาเหตุที่ไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอื่น โดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ทั้งในวิทยาลัยฯและชุมชนภายนอกวิทยาลัยฯ ดังนี้ จัดกิจกรรมหน้า เสาธงให้ความรู้พิษภัยของการสูบบุหรี่หลังการเคารพธงชาติในตอนเช้า, ติดแผ่นป้ายรณรงค์พิษภัย ของบุหรี่ยี่ภายในวิทยาลัย, จัดกิจกรรมเดินรณรงค์งดสูบบุหรี่โลกเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชนภายนอก วิทยาลัยฯ โดยการแจกเอกสารแผ่นพับให้ชุมชนได้รับความรู้ของพิษภัยจากการสูบบุหรี่, ติดแผ่นป้าย รณรงค์พิษภัยของบุหรี่ยี่ภายในวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 1-31 พฤษภาคม ของทุกปี

- วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ได้จัดบุคลากรและนักเรียน นักศึกษา เข้าร่วม การประชุมโครงการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งจัดประชุมโดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน

นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีบทบาทมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสา รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดระบบเครือข่ายแกนนำในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเยาวชนอาชีวศึกษา เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

- วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ได้จัดบุคลากรเข้าร่วม “ อบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนเพื่อประสานแผนการดำเนินงานจัดระเบียบโรงเรียนตามแผนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ”

มาตรการค้นหา

- วิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญวิทยา ได้จัดการโครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปี และตรวจสอบสารเสพติดประจำปีให้กับนักศึกษาและบุคลากร พร้อมแต่งตั้งทำหน้าที่ควบคุมการเข้าตรวจสอบสารเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ณ บริเวณห้องน้ำอาคารเรียนเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นประจำทุกปี โดยในปี 2558 สามารถดำเนินงานได้ครบตามแผนงานที่ประชุมกันไว้และมีนักเรียน นักศึกษาเข้าตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะจำนวนที่มากกว่าทุกปีการศึกษาที่ผ่านมาและสามารถคัดกรองผู้เสพยาเสพติดจากการตรวจปัสสาวะได้ ดังนี้ นักเรียนปวช.ปีที่1- 3 จำนวน 687 คน เข้าตรวจสอบสารเสพติดทั้งสิ้น 664 คน คิดเป็นร้อยละ 95.92 พบผู้มียาเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.58 คน นักเรียนปวส.ปีที่1-2จำนวน 343 คน เข้าตรวจสอบสารเสพติดทั้งสิ้น 335 คน คิดเป็นร้อยละ 94.17 พบผู้มียาเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64

- อนุมัติงบประมาณในการจัดซื้อชุดตรวจสอบสารเสพติด(ยาบ้าและไอซ์)ยู-เอ็มซีวัน แรพพิด เทสต์ คิท และชุดตรวจยาเสพติดประเภทกัญชาและเมตาบอไลต์สำหรับสุ่มตรวจในกรณีที่พบนักเรียน นักศึกษาที่มีลักษณะที่สุ่มเสี่ยงในเรื่องยาเสพติด

มาตรการรักษา

- กรณีนักเรียน นักศึกษามีสารเสพติด นำนักเรียน นักศึกษาในความปกครองไปตรวจสอบสารเสพติดเพื่อยืนยันผลการตรวจสอบสารเสพติดว่าพบสารเสพติดหรือไม่อย่างไรและรายงานให้ทราบอย่างเป็นทางการ และเมื่อพบสารเสพติดหลังจากตรวจยืนยันผลว่ามีสารเสพติดจริงจะต้องนำนักเรียน นักศึกษาในความปกครองไปขบวนการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลและนำผลการรักษารายงานให้ทางวิทยาลัยทราบ ทุกระยะจนกว่านักเรียนนักศึกษาได้หายขาดจากการรับรองจากแพทย์ผู้รักษาอาการเสพยา ซึ่งในปี 2558 ที่ผ่านมา ตรวจพบนักเรียน นักศึกษามีสารเสพติด 7 คนและอยู่ระหว่างตรวจสอบสารเสพติดเพื่อยืนยันผล

มาตรการเฝ้าระวัง

- คณะกรรมการดำเนินงานได้จัดให้มีครูเวรคอยตรวจตราห้องน้ำ และพื้นที่สุ่มเสี่ยงที่จะเป็นแหล่งมั่วสุมทั้งภายในสถานศึกษา และชุมชนโดยรอบเพื่อเป็นการเฝ้าระวัง ป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด นอกจากนี้ยังจัดให้มีศูนย์ร้องเรียนหากมีการพบเห็นการกระทำผิดเกี่ยวเนื่องกับยาเสพติดในสถานศึกษา และศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการความรู้หรือต้องการเลิกเสพยาเสพติด อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2557

มาตรการบริหารจัดการ

- วิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญจวิทยา ได้มีการบริหารจัดการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา โดยมีการมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่หลักในการดำเนินงานจำนวน 2 ท่าน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการอำนวยการ 1 ท่าน รองประธานคณะกรรมการอำนวยการ 1 ท่าน คณะกรรมการอำนวยการ จำนวน 3 ท่าน และเลขานุการจำนวน 1 ท่าน และคณะกรรมการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาจำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการดำเนินงาน 1 ท่าน รองประธานคณะกรรมการดำเนินงาน 1 ท่าน คณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 9 ท่าน และเลขานุการจำนวน 1 ท่าน โดยคณะกรรมการดำเนินงานจะมีการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกเดือนในการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ เป็นประจำทุกเดือน เช่นกัน

- สำหรับในปี 2558 ที่ผ่าน ทางคณะกรรมการดำเนินงานได้ทำการสำรวจความพึงพอใจจากนักเรียน นักศึกษาต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาในด้านภาพรวมของกิจกรรมและความรู้ความเข้าใจในโทษของยาเสพติด ผลการสำรวจพบว่านักเรียน นักศึกษา พึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.10 สำหรับกิจกรรมโครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปี และตรวจสอบสารเสพติดประจำปี 2558 ผลการสำรวจพบว่านักเรียน นักศึกษา พึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.55

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชา สมิงไพร³⁴ ศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

³⁴ วิชา สมิงไพร, “การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี,” *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า* 2, ฉ. 1 (2558): 49.

สภาพการดำเนินงาน ศึกษาปัญหาการดำเนินงานและศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยมี 2 ชั้น คือ ชั้นศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และชั้นศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ คือ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุดส่วนมาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และมาตรการรักษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ มาตรการรักษา มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา ส่วนมาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา ควรดำเนินงานดังนี้คือ ศึกษาดูงานการจัดกิจกรรม ทู ปี นัมเบอร์วัน สถานศึกษาจัดตั้ง สारวัตร์นักเรียนปราบปรามยาเสพติด จัดระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพ ส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดทันที สถานศึกษาควรจัดค่ายคุณธรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดสายตรวจของโรงเรียนทำงานร่วมกับตำรวจ สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ครู ตำรวจ ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดและส่งบุคลากรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กานต์ชญญา แก้วแดง³⁵ การเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ และทัศนคติต่อการใช้สารเสพติดในมหาวิทยาลัย ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา และเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อการใช้ทักษะชีวิตป้องกันสารเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีทัศนคติต่อสารเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมเกี่ยวกับเสพยาเสพติดอยู่ในระดับน้อย อายุ เพศและคณะมี

³⁵ กานต์ชญญา แก้วแดง, “การเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่,” (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2555).

ความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสารเสพติด ส่วนชั้นปี ที่ศึกษาและสถานภาพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อสารเสพติด ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และพบว่าชั้นปี ที่ศึกษามีความสัมพันธ์ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาส่วนเพศคณะที่ศึกษา และสถานภาพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ณัฐวุฒิ ประโม่ง อุษา คงทอง บุญเรือง ศรีเหรียญ และ กาญจนา สุจินะพงษ์³⁶ ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมต้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมต้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน และวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โครงสร้างเชิงเส้น ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยเชิงสาเหตุการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสติปัญญา (Intelligence Quotient) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ปัจจัยด้านความสามารถในการแก้ปัญหาและการกล้าเผชิญวิกฤต (Adversity Quotient) ปัจจัยด้านครอบครัว (Family) ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environment) ปัจจัยด้านโรงเรียน (School) และ ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน (Behavior)

ศิริศักดิ์ งามศิริ³⁷ ศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง โดยศึกษาจากปัจจัยการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลือกการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศด้านการป้องกัน บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และด้านงานวิจัย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยเน้นการเชิญวิทยากร และใช้สื่อประกอบการสอน

³⁶ ณัฐวุฒิ ประโม่ง และคณะ, “การพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมต้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555).

³⁷ ศิริศักดิ์ งามศิริ, “ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552).

อุทัย เอี่ยมศรี³⁸ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล โดยใช้กรณีศึกษา อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจ ของพนักงานภาครัฐ และประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด และเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในการแก้ไขยาเสพติด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของพนักงานภาครัฐและประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากที่สุด ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล แต่ละกลุ่มมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากที่สุด และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่ามีความแตกต่างกัน และพบว่าเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากที่สุด จากการศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มในการความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่ามีความแตกต่างกัน และพบว่าเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากที่สุด

³⁸ อุทัย เอี่ยมศรี, “การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษาอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2551).

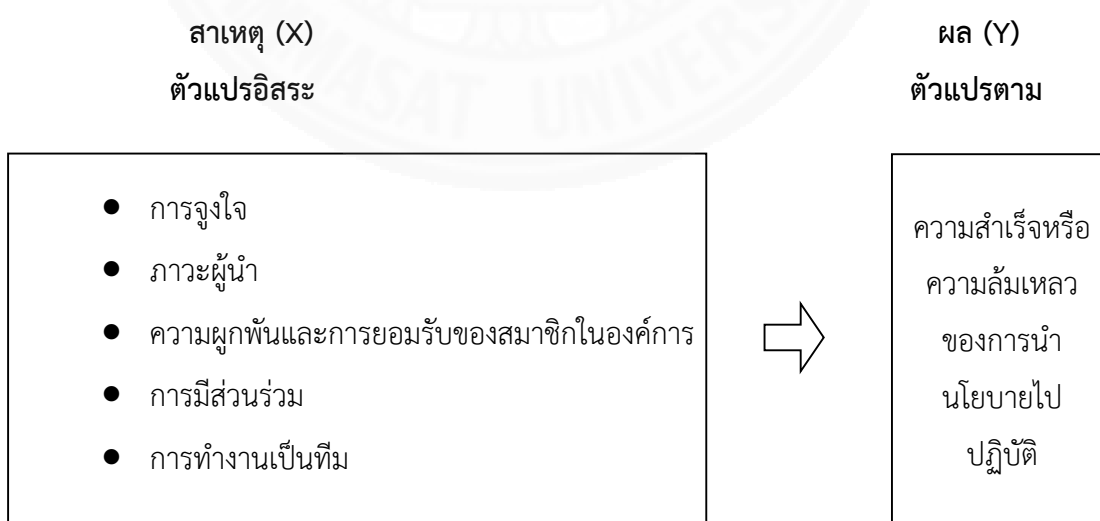
บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา เป็นการศึกษา ค้นคว้าโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การวิเคราะห์ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวความคิดของการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 กรอบแนวความคิดการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษานโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยมีสาเหตุหรือตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยด้านการจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ส่วนตัวแปรตามหรือผล คือ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เป็นการศึกษา ค้นคว้าโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะทำการแผนจัดทำร่างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยพิจารณาจากตัวแปรในศึกษา คำถามในการวิจัย แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำจากนั้น ทำการปรับปรุงข้อคำถามให้ชัดเจนตามเนื้อหาที่ทำการศึกษาก่อนการ นำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ประกาศคำสั่ง แผนยุทธศาสตร์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติดวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา จำนวน 3 ท่าน นักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา จำนวน 3 ท่าน เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 1 ท่าน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 ท่านข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่ จำนวน 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 10 ท่าน

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการรวบรวมเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยการค้นคว้าข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามห้องสมุดของสถาบันการศึกษา ต่างๆ รวมทั้งข่าวสารด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาสรุปและใช้เป็น ทฤษฎีอ้างอิงตามแนวคิดและทฤษฎีจากต่างๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทย์มานี้ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาเนื้อหาที่ได้ทั้งหมด และสรุปเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทย์มานี้ ศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 10 ท่าน ดังนี้

▪ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทย์	1 ท่าน
▪ ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด
วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทย์	3 ท่าน
▪ นักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทย์	3 ท่าน
▪ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่	1 ท่าน
▪ ผู้ปกครองนักเรียน	1 ท่าน
▪ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปราม
ยาเสพติดในเขตพื้นที่	1 ท่าน
รวมทั้งสิ้น	10 ท่าน

บทที่ 4

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เป็นการศึกษา ค้นคว้าซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก (In-depth Interview) และข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) ซึ่งมีการอภิปรายผลตาม กรอบแนวความคิดของการศึกษา ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ ในครั้งนี้ ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 10 ท่าน คือ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา จำนวน 1 ท่าน, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา จำนวน 3 ท่าน, นักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยาจำนวน 3 ท่าน, เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่จำนวน 1 ท่าน, ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 1 ท่าน, ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่จำนวน 1 ท่าน ดัง รายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 รายชื่อผู้ตอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

ชื่อ-นามสกุล	ตัวแทนจาก / สังกัด
ดร.จักรินทร์ ปันยาลักษณ์	ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นายชุมพล อินธนะราช	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมพฤติกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นายสมชาย ประภาสะโนบล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นายธีรพร บุรรัตน์	ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี	นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

ตารางที่ 4.1 รายชื่อผู้ตอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) (ต่อ)

ชื่อ-นามสกุล	ตัวแทนจาก / สังกัด
นายณัฐดนัย ผลสวัสดิ์	นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นายภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ	นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นางอรอนงค์ สีขำ	ผู้ปกครองนักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา
นางสาวธิดารัตน์ แร่ทอง	ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่
พันตรีสรรพิชญ์ ศิริสุทร	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่

ซึ่งมีผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดของเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยด้านการจูงใจ

การศึกษาปัจจัยด้านการจูงใจนั้น จากการศึกษาในข้างต้นพบว่า แรงจูงใจ คือพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมบางอย่างใดอย่างหนึ่ง และยังสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมาย ของพฤติกรรมนั้นได้ด้วย เช่น คนที่มีแรงจูงใจสูง จะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ ส่วนคนที่มีแรงจูงใจต่ำ จะไม่แสดงพฤติกรรมหรือล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย ส่วนการจูงใจ (motivation) เป็นเงื่อนไขของการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด และแรงจูงใจสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives) กล่าวคือ แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นคุณค่าของงาน มองว่าองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์กร เป็นต้น และแรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) คือ แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้

เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับ ยกย่อง ฯลฯ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจ เช่น เฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติ ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น โดยจากกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หรือสภาวะของบุคลากรที่มีความต้องการในการทำ การเรียนรู้ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้มีบุคคล หรือองค์กรมาเป็นผู้กำหนดให้ทำนั้น ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยาได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายจนประสบความสำเร็จ ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถแบ่งการจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. แรงจูงใจภายในจากความต้องการ (Need) เนื่องจากบุคลากรของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยามีความต้องการที่อยู่ภายใน อันทำให้เกิดแรงขับ ซึ่งแรงขับนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และความพอใจ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ผมและบุคลากรทุกคนที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของวิทยาลัย มีความต้องการอย่างยิ่งที่จะให้วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างสิ้นเชิง เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาของวิทยาลัยได้มีอนาคตที่ดี เป็นคนคุณภาพของสังคมต่อไป” **นายชุมพล อินธนะราช, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมพฤติกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา¹**

“ความต้องการ ที่สำคัญของเราคือ ต้องการปราบปรามยาเสพติดทุกประเภท ซึ่งเป็นต้นเหตุหลักๆ สำคัญของปัญหาในวิทยาลัยและปัญหาในสังคม ต้องการปราบปรามให้หมดไปจากวิทยาลัย จากพื้นที่ใกล้เคียง ให้นักเรียน นักศึกษาทุกคนไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด” **นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา²**

2. แรงจูงใจภายใน จากเจตคติ (Attitude) หรือความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคลากรมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นให้บุคลากร นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

¹ชุมพล อินธนะราช, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

“วิทยาลัยเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเรา เราอาศัยอยู่ในวิทยาลัยมากกว่าบ้าน เรา รักวิทยาลัยเหมือนบ้าน ดังนั้นเราทุกคนจึงเต็มใจในการนำนโยบายของผู้บริหารในด้านการปราบปราม ยาเสพติด มาดำเนินกิจกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่วิทยาลัย ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของ พวกเรา” นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี, นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญ วิทยา³

“เพื่อนๆ ทุกคนในวิทยาลัย คือเพื่อนของผม วัยรุ่นรักเพื่อนเป็นธรรมดา การทำกิจกรรม ตามนโยบายปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ถือเป็นการช่วยเพื่อนทางอ้อม ไม่ให้เพื่อนไปหลงผิด กับยาเสพติดให้โทษ ผมจึงร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ทุกด้าน และช่วยเพื่อนๆ ทุกคน ทั้งในกลุ่มและนอก กลุ่มของผม เข้าร่วมกิจกรรมด้วย เป็นการแสดงออกถึงการรักเพื่อนแบบถูกทาง” นายภาสพงษ์ ภัคที เลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา⁴

3. แรงจูงใจภายใน ความสนใจพิเศษ (Special Interest) หรือการที่บุคคลากรมีความ สนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ เป็นแรงจูงใจให้เกิดความเอาใจใส่ในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติด ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติด้วยความตั้งใจมากเป็นพิเศษ ดังคำสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา มีบุคลากรและกลุ่มนักศึกษาที่ให้ความสำคัญ กับการปราบปรามยาเสพติดมากเป็นพิเศษหลายคน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาแกนนำที่เข้าร่วม กิจกรรมมีการศึกษาเรื่องโทษภัยของยาเสพติดอย่างละเอียด จนสามารถถ่ายทอดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นกำลังสำคัญที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมปราบปรามยาเสพติดของ วิทยาลัยได้เป็นอย่างดี ในฐานะผู้นำ ผมมีหน้าที่ส่งเสริมกลุ่มผู้มีความสนใจพิเศษเหล่านี้ได้ทำกิจกรรม ที่เขาสนใจ สนับสนุนให้เขาได้ทำกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มขึ้น” ดร.จักรินทร์ ปันยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

และพบว่าแรงจูงใจภายใน เป็นความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรม ต่างๆ ที่เกิดจากการความต้องการของตนเอง เช่น ความต้องการมีความรู้ความสามารถ ต้องการการ ยอมรับ ต้องการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เป็นต้น โดยไม่ต้องอาศัยรางวัลภายนอกหรือ

³พิมลวรรณ อ่อนศรี, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญ วิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴ภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

กฎเกณฑ์ข้อบังคับ พร้อมทั้งพบว่า อารมณ์ยังเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องผสมผสานกับแรงจูงใจภายใน ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ความรู้ที่ได้จากกิจกรรม ทำให้มีความท้าทาย ยิ่งได้รับความรับผิดชอบ ได้ทำอะไรความแปลกใหม่ ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ทำสิ่งตั้งใจทำงานให้มีประสิทธิภาพ” นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี, **นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา⁵**

“อยากมีส่วนร่วมหนึ่งของการทำกิจกรรมดีๆ เพื่อองค์กร เพื่อวิทยาลัย เพราะด้วยเราคือบุคลากรก็ย่อมมีความผูกพัน ทำงานให้สำเร็จ” นายธีรพร บุรรัตน์, **ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา⁶**

อีกทั้งพบว่า จรรยาบรรณในการทำงาน (work ethics) เป็นแรงจูงใจภายในที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการทำงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ด้วยจรรยาบรรณของความเป็นครู มีหน้าที่พิทักษ์ให้นักเรียน นักศึกษา ห่างไกลจากสิ่งมั่วเมา ที่ขัดขวางการเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นกำลังสำคัญของประเทศ ทุกฝ่ายจึงทุ่มเททำงานตามจรรยาบรรณความเป็นครูของตน” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา⁷**

“วิชาชีพครู ต้องมุ่งมั่นให้นักศึกษาเป็นบุคลากรที่ดีของประเทศ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการทำงานหลักตามจรรยาบรรณ” **นายชุมพล อินธนราช, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมพฤติกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา⁸**

และผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) อาทิ ค่าชม การได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา จากส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้อง หรือจากชุมชนรอบพื้นที่วิทยาลัย และ

⁵ พิมลวรรณ อ่อนศรี , สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาตศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁶ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาตศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁷ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาตศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁸ ชุมพล อินธนราช, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาตศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

การได้รับชื่อเสียง รางวัล เกียรติยศจากกระทรวงศึกษาธิการหรือจากหน่วยงานต่างๆ เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยาประสบความสำเร็จ เนื่องจาก นอกจากการตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการร่วมกันปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของทุกฝ่ายแล้วนั้น การลงมือปฏิบัติและการดำเนินโครงการต่างๆ ก็ต้องอาศัยทั้งกำลังกายและกำลังใจอย่างมาก ดังนั้นเมื่อผู้ลงมือปฏิบัติได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ การได้รับคำชื่นชม ยกย่อง การได้รับชื่อเสียงเกียรติยศถือเป็นกำลังใจอย่างหนึ่งที่บ่งบอกให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึงการเห็นความสำคัญของสิ่งดีงาม และความทุ่มเทของผู้ปฏิบัติเอง นอกจากนี้การได้รับรางวัลและเกียรติยศต่างๆ ยังเป็นการวัดผลการดำเนินงานการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของวิทยาลัยอีกด้วย เพราะจะช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินงาน ช่วยเปรียบเทียบการทำงานร่วมกับวิทยาลัยอื่นๆ และมาตรฐานต่างๆ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“การเข้าร่วมการประกวดรถยนต์ต้นแบบแห่งอนาคตที่ใช้เชื้อเพลิงเอทานอล สามารถทำสถิติวิ่งได้ระยะทางไกลที่สุดเป็นสถิติใหม่ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขัน Shell Eco-marathon Asia 2016 นักเรียนกลุ่มนี้ถือเป็นนักเรียนต้นแบบที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติดจากความสนใจส่วนตัวและการสนับสนุนจากวิทยาลัยจนได้รับชื่อเสียงระดับเอเชีย เป็นแบบอย่างให้นักเรียน นักศึกษาคนอื่นๆ มุ่งมั่นหาสิ่งที่ตนสนใจ และให้เวลาอย่างจริงจัง จนเกิดประโยชน์มากกว่าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ทางอ้อมที่เราใช้จูงใจนักเรียน เพราะด้วยความที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นจะให้เข้าร่วมประกวดรางวัลด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยตรงอาจไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร” **ดร.จักรินทร์ ปันยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา⁹**

“วิทยาลัยมุ่งรักษาคุณภาพระบบการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์การประกวดแข่งขันต่างๆ และร่วมการใช้เกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อรองรับคุณภาพการจัดการจัดกิจกรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ ทุกกิจกรรมต้องได้รับความชื่นชมและเป็นที่ยอมรับจากกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” **นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา¹⁰**

⁹ จักรินทร์ ปันยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

¹⁰ สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

“จากการให้ความสำคัญของการปราบปรามและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ที่ส่งผลร้ายแรงในทุกด้านของผู้บริหารวิทยาลัย และบุคลากรทุกคน ทำให้ผลการสำรวจพบว่านักเรียน นักศึกษา พึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.55 ถือเป็นรางวัลความสำเร็จที่ทำให้ผู้ทำงานได้รับคำชื่นชมจากผู้บริหารวิทยาลัยอย่างมาก” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงาน **ปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา¹¹**

“ในการเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด จะได้รับความร่วมมืออย่างดี เนื่องจากทุกคนทราบดีว่ายาเสพติดก่อปัญหาร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อในหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ซึ่งวิทยาลัยเป็นสายอาชีพ และยังเป็นวิทยาลัยเอกชน จึงต้องร่วมกันสร้างภาพลักษณ์ให้วิทยาลัยปลอดยาเสพติด เป็นที่ยอมรับและช่วยสร้างนักเรียน นักศึกษาคุณภาพได้” นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี, นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัย **เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา¹²**

“วัยรุ่น ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน เดิมการติดยาเสพติดเป็นเรื่องเท่ แต่ปัจจุบันไม่ใช่ การรณรงค์อย่างต่อเนื่องทำให้รับรู้ว่ามีประโยชน์ที่จะไปอยู่กับยาเสพติด การเป็นที่ยอมรับมีอีกหลายด้าน การช่วยสนับสนุนโครงการ กิจกรรมที่วิทยาลัยจัดถ้าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ทุกฝ่ายจะให้ความร่วมมือเพราะรู้ว่ายาเสพติดควรปราบปรามให้หมดไป หลายๆ กิจกรรมมีการสร้างความน่าสนใจ มีรางวัลให้ ยิ่งได้รับความร่วมมือมากขึ้น” นายภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. **วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา¹³**

“กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 ที่ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนเป็นแบบอย่างวิทยาลัยเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการน่านโยบายการ

¹¹ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

¹² พิมลวรรณ อ่อนศรี, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

¹³ ภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในสถานศึกษา ด้วยเห็นความสำคัญของปัญหาและการร่วมกันสร้าง นักศึกษาช่างอาชีพ ฝีมือดีเป็นบุคลากรสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ” **ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่**¹⁴

“ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เกิดจากการรับรู้ถึงปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นของยาเสพติด ทำให้ทุกฝ่ายทั้ง ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ครูอาจารย์ในวิทยาลัย ผู้ปกครอง รวมทั้งฝ่าย ศาสนาต่างร่วมมือกันในทุกกิจกรรม นอกจากนี้ด้านชื่อเสียงก็เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องคงรักษา ไว้เพื่อความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองและจากสังคม หากสถานศึกษาไม่รักษามาตรฐาน ไม่ดูแลปราบปรามด้านยาเสพติด ย่อมส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงภาพลักษณ์ตามมา” **พันตรีสรรพิกษ์ ศิริสุทร, เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่**¹⁵

นอกจากนี้ยังพบว่า แรงจูงใจช่วยให้บุคลากร ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญา วิทยา มีการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมเป็นไปตามที่องค์กรหรือผู้นำต้องการได้ โดยอาศัยการจูงใจ ประเภทต่างๆ ผสมผสานประกอบกันหรือเลือกใช้วิธีการจูงใจวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้เหมาะสมกับ บุคคล กลุ่มสถานการณ์และโอกาส เช่น สร้างกระบวนการจูงใจในการทำงานโดยการตอบสนอง ความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสม จูงใจบุคคลโดยการกำหนดเป้าหมาย ให้ความเป็น ธรรม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการทำกิจกรรมต่างๆ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“วิทยาลัยมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานด้านการปราบปรามยาเสพติดที่ชัดเจน และมีความเป็นธรรมในการประเมินผลงานของผู้ปฏิบัติงานทำให้ ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจที่จะให้ผลงานสำเร็จเพื่อ ความเจริญก้าวหน้าตนเอง” **นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนา การศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา**¹⁶

“มีการวางตัวบุคคลในการทำงานได้เหมาะสม ให้แสดงความสามารถได้เต็มที่ มีส่วน

¹⁴นางสาวธิดารัตน์ แร่ทอง, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือ ปัญญาวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

¹⁵สรรพิกษ์ ศิริสุทร, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

¹⁶สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือ ปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ร่วมในกิจกรรมทุกมิติ ทุกระดับ ให้ความสำคัญกับผลงานตามเป้าหมายอย่างยุติธรรม ไม่ว่าจะอยู่ระดับในก็ดูที่ผลงานเป็นหลัก” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา¹⁷

และยังพบว่าแรงจูงใจภายนอก รางวัล กฎข้อบังคับ กฎระเบียบ เป็นเงื่อนไขตัวกำหนดให้วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ดำเนินงานด้านการปราบปรามสิ่งเสพติดในสถานศึกษาได้สำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ยาเสพติดเป็นสิ่งเสพติดให้โทษที่ผู้เสพ ผู้ค้ามีความผิดทางกฎหมาย สำหรับเยาวชนกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบอย่างเคร่งครัดให้มีการปราบปราม สถาบันการศึกษาไม่อาจนิ่งเฉยได้” พันตรีสรวิชัย ศิริสุทร, เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่¹⁸

สำหรับวิธีการสร้างแรงจูงใจนั้น พบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ได้ใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลางในการสร้างแรงจูงใจ ควบคู่ไปกับการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมในกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อสร้างแรงจูงใจภายใน ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ในการสร้างแรงจูงใจวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครอง ให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและเป็นเจ้าของวิทยาลัยร่วมกัน เช่น การใช้สื่อประกอบการสอน ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด จัดให้บริการ แนะนำปรึกษาปัญหา เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อทราบถึงสภาพของครอบครัว และขอความร่วมมือผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน และการจัดกิจกรรม ฝึกระวังสารเสพติด เช่น การตรวจสารเสพติดให้นักเรียน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบ รวมถึงมีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงกฎระเบียบ ข้อห้ามเรื่องสิ่งเสพติดของนักเรียน และมีระบบดูแลนักเรียนที่ติดยาเสพติด ให้โอกาสในการรักษาตัวและกลับมาเรียนใหม่ได้ การให้นักเรียนทำกิจกรรมตรง คือ การค้นคว้าทางข้อมูล จัดนิทรรศการกิจกรรมรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียนและชุมชนสายลับ เมื่อมีเพื่อนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสพติด และรายงานให้ครูทราบ” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา¹⁹

¹⁷ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

¹⁸ สรวิชัย ศิริสุทร, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

¹⁹ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

“การกระตุ้นให้นักเรียน การเข้าร่วมการประกวดรถยนต์ต้นแบบแห่งอนาคตที่ใช้เชื้อเพลิงเอทานอล สามารถทำสถิติวิ่งได้ระยะทางไกลที่สุดเป็นสถิติใหม่ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขัน Shell Eco-marathon Asia 2016 นักเรียนกลุ่มนี้ถือเป็นนักเรียนต้นแบบที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งที่จริงแล้วกิจกรรมเหล่านี้ เป็นกุศโลบายหนึ่งของวิทยาลัยในการสร้างแรงจูงใจภายใน ซึ่งการได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยิ่งใหญ่ จะเกิดการหวงแหน เกิดการรักสถาบัน และมีแนวโน้มที่ดีในการให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรมของวิทยาลัย โดยเฉพาะกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายและทุกระดับร่วมกัน” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²⁰**

สำหรับวิธีการสร้างแรงจูงใจภายนอกนั้น พบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ใช้การชมเชย และการมอบใบประกาศเพื่อยกย่อง รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย เพื่อจูงใจให้ทุกฝ่ายร่วมมือการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาไปปฏิบัติ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ผมเคยได้รับการ ตอบแทนการทำงานในรูปของคำชมเชยหรือเป็นประกาศเพื่อยกย่องเมื่อทำงานสำเร็จ เช่น สามารถติดตามดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบให้ปราศจากยาเสพติด หรือช่วยนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องยาเสพติดสำเร็จ จนสามารถเรียนจนจบการศึกษาได้” **นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²¹**

“การป้องกันปัญหายาเสพติด โดยแรงจูงใจภายนอก คือ การจัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนให้นักเรียน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมในโรงเรียน มีการจัดบรรยากาศให้ร่มรื่นทั้งในห้องเรียน บริเวณโรงเรียน ฯลฯ จะสามารถป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนได้” **พันตรีสรวิชัย ศิริสุทร, เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่²²**

²⁰ จักกรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²¹ สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²² สรวิชัย ศิริสุทร, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

4.2 ปัจจัยด้านผู้นำ

การศึกษาปัจจัยด้านผู้นำ สามารถกล่าวได้ว่าผู้นำนั้นคือเป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้โต้แย้งปัญหา หรือเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และผู้นำอาจจะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งเรามักจะสามารถรับรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เพราะว่าบุคคลนั้นมีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักรวมและเป็นเอกภาพ โดยเขาจะใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่มเป็นต้น โดยบทบาทของภาวะผู้นำแบ่งอย่างกว้างๆ ออกเป็น 4 ประการ คือ ประการที่ 1 การกำหนดแนวทางหลัก (Pathfinding) ผู้นำควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจน และผู้นำต้องมีความสามารถทำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสร้างพันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และสื่อสารอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างและผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับจากความสำเร็จในอนาคต อีกทั้งยังสามารถทำให้พนักงานมีแรงจูงใจและรู้สึกตื่นเต้นกับทิศทางใหม่นี้ด้วย ประการที่ 2 การสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผล (Aligning) คือการลงมือสร้างแผนหลักทุกระดับชั้นขององค์กร ให้มีการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ในฐานะผู้นำต้องเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์กรที่ได้วางไว้แล้ว ประการที่ 3 การมอบอำนาจ (Empowering) หากผู้นำมีการมอบอำนาจให้แก่พนักงานอย่างจริงจังจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ ประการที่ 4 การสร้างตัวแบบอย่าง (Modeling) ถือเป็นหัวใจของการเป็นผู้นำคือต้องสร้างความน่าเชื่อถือ ต้องเข้าใจถึงความสำคัญของคุณลักษณะระหว่างคุณลักษณะ (Characteristics) กับความรู้ความสามารถ (Competence) เพราะไม่ว่าบุคคลจะมีความสามารถเพียงใดก็ไม่สามารถจะเป็นผู้นำที่แท้จริงได้ หากปราศจากซึ่งคุณลักษณะที่เหมาะสม

ตามกรอบแนวคิดของเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำเป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประการคือ

ประการที่ 1 ผู้นำมีการกำหนดแนวทางหลัก (Pathfinding) ซึ่งเริ่มต้นด้วยการกำหนด

เป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจน ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะช่วยให้การทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการ ก่อนจะลงมือปฏิบัติตามแผน นอกจากนั้น รู้ถึงวิธีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายแล้ว ผู้นำยังมีความสามารถนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม และสื่อสารได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้นำของวิทยาลัยช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการกำหนดแนวทางหลัก ด้วยการกำหนดเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในวิทยาลัย ด้วย 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ อีกทั้งยังสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรและนักเรียน นักศึกษา ด้วยทิศทางใหม่ในการดำเนินงานคือการสร้างแรงจูงใจได้สู่สิ่งที่นักเรียน นักศึกษาสนใจ เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ ไม่ให้ไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ดังเช่นการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ได้เล็งเห็นความสำคัญในการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาเพราะเป็นปัญหาร้ายแรงระดับชาติ ผู้นำวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา จึงได้กำหนดแนวทางหลัก เป็นมาตรการและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ สำหรับวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยาจะเน้นที่มาตรการการป้องกันเป็นหลักเป็นสำคัญก่อนการวางแผนการปฏิบัติงาน” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²³**

“จากการให้ความสำคัญของการปราบปรามและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ที่ส่งผลร้ายแรงในทุกด้านของผู้บริหารวิทยาลัยได้สนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน โดยมีการสื่อสารผ่านการประชุมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เพราะเป้าหมายถือเป็นเป้าหมายของทุกคนไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง และแผนการดำเนินงานต่างๆ ต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของวิทยาลัย และผู้บริหารก็ให้ความสำคัญกับจุดนี้” **นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²⁴**

“กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557 ที่ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันและ

²³ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²⁴ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญ นำมาปรับเป็นนโยบายหลักภายในสถานศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนเป็นแบบอย่างวิทยาลัยเอกชนอื่น” **ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่**²⁵

ประการที่ 2 สามารถสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพหรือการทำให้องค์การดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การที่ได้วางไว้แล้ว

ประการที่ 3 ผู้นำมีการมอบอำนาจให้แก่บุคลากรอย่างจริงจังจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ด้วยการให้ความสำคัญกับการวางนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัย ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน โครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงด้วยการจัดกิจกรรมและแนวทางการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ความสนใจเฉพาะทางของกลุ่มวัยรุ่น เป็นการเบี่ยงเบนความสนใจจากยาเสพติด ถือเป็นเรื่องใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ เพราะได้รับการตอบรับจากนักเรียนเป็นอย่างดี เกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์” **นายชุมพล อินธนะราช, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมพฤติกรรมวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา**²⁶

“จากวิสัยทัศน์ของผู้นำ ที่ต้องการสร้างกิจกรรมใหม่ๆ ในการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกลุ่มนักเรียน และทำการสื่อสารให้ทุกฝ่ายดำเนินงานทิศทางเดียวกัน ทั้ง 5 มาตรการ ทำให้ทุกฝ่ายทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพบรรลุความสำเร็จเดียวกันได้ง่าย ” **นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา**

“วิทยาลัยเทคนิคช่างฝีมือปัญญาวิทยา ได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาใหม่ โดยมีการมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่หลักในการดำเนินงานจำนวน 2 ท่าน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการด้านการป้องกัน

²⁵ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

²⁶ ชุมพล อินธนะราช, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

และปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา และคณะกรรมการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 12 ท่าน โดยคณะกรรมการดำเนินงานจะมีการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกเดือนในการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ เป็นประจำทุกเดือน ทำให้ในปี 2558 ที่ผ่าน ทางคณะกรรมการดำเนินงานได้ทำการสำรวจความพึงพอใจจากนักเรียน ผลการสำรวจพบว่านักเรียนนักศึกษา พึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.55 ถือเป็นความสำเร็จจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการปราบปรามยาเสพติดของวิทยาลัย มีการมอบอำนาจให้แก่บุคลากรอย่างจริงจังจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้วิทยาลัยดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²⁷

ประการที่ 4 การเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำสามารถสร้างความน่าเชื่อถือ และลงมือกระทำ เป็นแบบอย่างในการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาที่ดี

“นอกจากนี้ผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าร่วมทุกกิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ถือเป็นการกระตุ้นความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในด้วยแบบอย่างจากผู้บริหาร” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²⁸

“ในทุกโอกาสที่ผู้บริหารกล่าวกับนักเรียน จะมีการให้ความรู้และข้อความร่วมมือจากทุกฝ่ายให้ร่วมกันป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในวิทยาลัยเสมอ” นายณัฐดนัย ผลสวัสดิ์, นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา²⁹

“การทำกิจกรรมเล็กๆ ด้านการปราบปรามยาเสพติดในวิทยาลัย จะเห็นผู้บริหารให้ความสำคัญเข้าร่วมทุกครั้ง เป็นแบบอย่างที่ดีที่ทำให้เห็นว่าผู้ใหญ่ให้ความสำคัญ ทุกกิจกรรมจะนำเชื่อถือทุกคนอยากเข้าร่วม” นายภาสพงษ์ ภัทติเลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยี

²⁷ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²⁸ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

²⁹ ณัฐดนัย ผลสวัสดิ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ช่างฝีมือปัญญาวิทยา³⁰

นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะของผู้ผู้นำ ทั้งทักษะด้านวิชาชีพ เช่น ทักษะที่เป็นความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความสำเร็จในงานที่รับผิดชอบ, ทักษะด้านความคิด เช่น ทักษะที่มุ่งเน้นไปที่การใช้ความคิดเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เช่น ทักษะที่จะทำการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นความสามารถหลักที่ทุกคนในองค์กรต้องมี, ทักษะด้านการสื่อสาร เช่น ทักษะที่เน้นไปที่การพูด การฟัง การใช้ภาษาท่าทาง การอ่าน และการเขียนเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการบริหารหรือการจัดการ ได้แก่ ทักษะสำหรับตำแหน่งระดับบริหารทุกระดับ เป็นความสามารถที่ผู้บริหารต้องมีเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ประสบความสำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ผู้นำมีทักษะ ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ ทั้งการวางแผนกลยุทธ์ สำหรับผู้บริหารระดับสูง แผนงานโครงการสำหรับผู้บริหารระดับกลาง และแผนปฏิบัติการสำหรับหัวหน้างาน” นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา³¹

“ผู้นำมีความสามารถในการบริหารงาน ทั้งการแบ่งส่วนงาน การกำหนดความสัมพันธ์ และแนวทางการประสานงานระหว่างส่วนงานต่างๆ การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ พร้อมทั้งกำหนดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน อีกทั้ง การจัดคนเข้าทำงาน คาดการณ์กำลังคนที่ต้องใช้ การสรรหา คัดเลือกคนเข้าทำงาน การฝึกอบรม และพัฒนาคน ดูแลคน ผู้นำที่นี่ให้ความสำคัญทั้งหมด สำหรับการสั่งการ มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม และสำคัญคือการควบคุม การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมาย การควบคุมเชิงกลยุทธ์ ผู้นำมีทักษะทั้งสิ้น” นายชุมพล อินธนราช, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมพฤติกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา³²

³⁰ ภาสพงษ์ ภักดีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³¹ สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³² ชุมพล อินธนราช, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

“ผู้นำต้องมีการสื่อสารอย่างถูกต้อง มีทักษะการสอนงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและสามารถปรับสไตล์ให้ได้รับความร่วมมือ รู้ถึงวิธีและแนวทางในการพัฒนา และสอนงานให้ถูกต้องตรงตามลักษณะงาน และสอดคล้องกับการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้นำที่นี้ทำเสมอ” นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี, นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา³³

“ผู้นำสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เข้าใจความต้องการพื้นฐานของพนักงาน โดยมีความรู้ ประยุกต์เทคนิคการจูงใจให้เหมาะสมกับพนักงาน เป็นการบริหารทีมงานที่ดี การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพ มีความรู้และเข้าใจกระบวนการสร้างทีมงาน สามารถรวมพลังทีมงานในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ รู้จักใช้หลักจิตวิทยาการบริหาร สร้างแรงจูงใจในการทำงานและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ ของการระดมสมองและการใช้ความคิดในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อความสำเร็จในการทำงานและมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน อีกทั้งสามารถบริหารความขัดแย้ง มีทักษะการเจรจาต่อรอง และการไกล่เกลี่ย” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา³⁴

“ผู้นำที่นี้เก่งเรื่องการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการบริหารเวลา สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับเวลาการทำงานที่มีอยู่อย่างเหมาะสมเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด” พันตรีสรวิชัย ศิริสุทร, เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่³⁵

และผลการวิจัยพบว่า ผู้นำของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ใช้วิธีการประยุกต์แนวคิดขององค์กรธุรกิจมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาไปปฏิบัติ โดยการมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในอนาคต รู้จุดแข็ง-จุดอ่อนและสถานการณ์ขององค์กร รู้จักเลือก แล้วมุ่งความพยายามสู่ออกาสนั้น กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรอย่างชัดเจนไม่ติดขัดกับปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาในระบบปัจจุบัน ปรับระบบและการทำงานปัจจุบันให้รับกับการดำเนินงานสู่จุดที่ต้องการในอนาคต ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

³³ พิมลวรรณ อ่อนศรี, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³⁴ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³⁵ สรวิชัย ศิริสุทร, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

“ผู้นำใช้การมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ คิดกว้าง-มองไกล มองไปข้างหน้า วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในอนาคต รู้จุดแข็ง-จุดอ่อนและสถานการณ์ขององค์กร แล้วก็รู้จักเลือก แล้วมุ่งความพยายามสู่โอกาสนั้น สร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรอย่างชัดเจน ไม่ติดขัดกับปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาในระบบปัจจุบัน ปรับระบบและการทำงานปัจจุบันให้รับกับการดำเนินงานสู่จุดที่ต้องการในอนาคต การวางแผนกลยุทธ์ทุกคนในองค์กรจะรู้จัก Strategic Business Unit หรือ SBU และรู้จักบทบาทของหน่วยงานที่เป็น หน่วยระดับดาว (Stars) หน่วยแม่วัว (Cash Cows) หน่วยที่เป็นสุนัข (Dogs) กับหน่วยงานที่อยู่ในระดับน่าสงสัย (Question Marks) ต้องเฝ้าสังเกต และพวกนักพัฒนากลยุทธ์ส่วนใหญ่ จะรู้จัก SWOT Analysis กับ SWOT Matrices ที่ใช้ในการสร้างทางเลือกกลยุทธ์ (Alternatives) ที่มุ่งหา S สูง – O สูง, S สูง – T ต่ำ, W ต่ำ – O สูง และ W ต่ำ – T ต่ำ ว่าคืออะไร ต้องพิจารณาอะไรเป็นหลัก เหล่านี้มาประยุกต์ใช้” **ดร.จักรินทร์ ปิณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา³⁶**

4.3 ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร

การศึกษาปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร หรือความผูกพันของพนักงานต่อองค์กร (Employee Engagement) กล่าวได้ว่า เป็นลักษณะของความรู้สึกทัศนคติในด้านบวกของพนักงานที่มีต่อองค์กร เมื่อได้มีส่วนร่วมและแสดงออกมาในลักษณะของการพูด การคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรมในองค์กร โดยเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกที่สมาชิกมีต่อองค์กรในทางบวก ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันระหว่างบุคคลนั้นกับองค์กรและเป็นความตั้งใจที่จะทำงานในองค์กรบรรลุเป้าหมาย ตามกรอบแนวคิดของเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา โดยปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กรนั้น เป็นความจงรักภักดีที่จะคงอยู่ ความภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในองค์กรปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท ยอมรับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายขององค์กรเพื่อความก้าวหน้าและ

³⁶ จักรินทร์ ปิณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ผลประโยชน์ขององค์การด้วยความผูกพันต่อองค์การ ซึ่งบุคลากรของวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีความผูกพันสูง และเต็มใจที่จะใช้ความพยายามในการทำงานจากตัวบุคลากรเอง และการได้รับการยอมรับจากผู้นำและทุกคนในวิทยาลัยก็เป็นอีกแรงผลักดันที่ทำให้ทุกคนมีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังเช่นการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในองค์การ ทำให้เราปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท มีจุดมุ่งหมายเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ของวิทยาลัยด้วยกัน ซึ่งเกิดจากความผูกพันและการที่เรายอมรับเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา³⁷**

“ทุกคนพร้อมปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการปราบปรามยาเสพติดของวิทยาลัย ด้วยความผูกพันที่มี บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้วิทยาลัยดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน จากการทำงานที่วิทยาลัยมาหลายปี การได้เห็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทำให้มีกำลังใจในการทำงาน อยากทำให้สำเร็จร่วมกันได้อย่างที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายไว้” **นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา³⁸**

“ทุกกิจกรรมล้วนได้รับความชื่นชมและเป็นที่ยอมรับจากกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาจากการทุ่มเทความพยายามที่ทุกฝ่ายมองว่าวิทยาลัยคือบ้านอีกหลังหนึ่งของเรา ความร่วมมือกัน สามัคคีกัน มุ่งมั่นแก้ปัญหาเสพติดจึงไม่ใช่เพียงหน้าที่ในสถานศึกษา แต่มาจากความผูกพันในการทำงานร่วมกัน การเห็นนักศึกษาเหมือนลูกหลาน ครอบครัว ที่เราจะร่วมกันสร้างให้เขาคืออนาคตของชาติร่วมกัน” **นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา³⁹**

“ครู อาจารย์ที่นี่ ส่วนหนึ่งมาจากคนในพื้นที่ ดังนั้นความผูกพันจะมากกว่า เพราะนอกจากเป็นลูกศิษย์ จะเป็นลูกหลานที่ต้องช่วยกันดูแลป้องกันอย่างเต็มที่ไม่ว่าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานล้วนมาจากความผูกพัน” **นางอรอนงค์ สีขำ, ผู้ปกครองนักเรียนวิทยาลัย**

³⁷ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³⁸ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

³⁹ สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁰

นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยามีจิตสำนึกรักองค์กร กล่าวคือ บุคลากรขององค์กรทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่ประจำวันของตนดีที่สุด และประสานงานกับผู้อื่นด้วยสัมพันธภาพที่ดี รู้งานผู้อื่นและสามารถทดแทนทำงานให้ได้ (แต่ต้องไม่ก้าวล่วงงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ) สามารถปฏิบัติและกระจายนโยบายของผู้บริหารหรือองค์กร ให้เป็นผลงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จสูงสุด เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญา ประสบความสำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“บุคลากรในองค์กรของวิทยาลัย มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ซึ่งมีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าทุกคนมีความสุข ความพึงพอใจในการทำงาน จะมีแรงกระตุ้นให้เกิด ความต้องการอยากมาทำงานและกระตือรือร้นต่อการที่องค์กรได้ ผลงานที่มีคุณภาพและส่งผลไปยัง “การบริการที่ดี” ต่อกันทั้งลูกค้าภายใน และลูกค้าภายนอก นำผลไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจตามเป้าหมายที่องค์กรนั้นๆ ตั้งไว้” นางอรอนงค์ สีขำ, ผู้ปกครองนักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴¹

“บุคลากรของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ทำงานร่วมกันประสานงานกับผู้อื่นด้วยสัมพันธภาพที่ดี รู้งานและสามารถทดแทนทำงานให้ได้ ไม่ก้าวล่วงงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ สามารถปฏิบัติและกระจายนโยบายของผู้บริหาร ให้เป็นผลงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จ ” ดร. จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴²

และยังพบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีวิธีการสร้างความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร โดยแบ่งปัจจัยแวดล้อมเป็น 3 ระดับคือระดับองค์กร (Organizational Level) โดยผู้นำสร้างจุดร่วมความสำเร็จร่วมกันระหว่างพนักงานและองค์กร เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความผูกพันภายในองค์กรขั้นที่ 1 และระดับฝ่ายงาน (Departmental Level) ผู้นำจะต้องสร้าง

⁴⁰ ออรอนงค์ สีขำ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴¹ ออรอนงค์ สีขำ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴² จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาต, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ความเข้าใจให้กับผู้จัดการและทีมงานในแต่ละฝ่าย โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญระหว่างกัน และจะต้องสนับสนุนและเสริมสร้างความไว้วางใจกันให้กับทีม และระดับบุคคล (Individual Level) ผู้นำจะต้องปรับทัศนคติกับพนักงาน รับฟังความคิดเห็นและรับรู้เป้าหมายของพนักงานแต่ละคน มอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจกับพนักงานต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“วิธีการสร้างความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร ทั้งหมดนี้จะต้องอยู่ภายใต้ปัจจัยแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความผูกพันขององค์กร โดยระดับองค์กร โดยผู้บริหารควรตั้งเป้าหมายในระดับที่มีความเป็นไปได้ ไม่สูงจนกดดันพนักงานเกินไป ซึ่งเป้าหมายนี้จะเป็นจุดร่วมความสำเร็จร่วมกันระหว่างพนักงานและ องค์กร นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความผูกพันภายในองค์กรขั้นที่ 1 ระดับฝ่ายงานผู้บริหารจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับผู้จัดการและทีมงานในแต่ละฝ่าย โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญระหว่างกัน และจะต้องสนับสนุนและเสริมสร้างความไว้วางใจกันให้กับทีม และสุดท้ายระดับบุคคล ผู้บริหารจะต้องปรับทัศนคติกับพนักงานให้เป็นเสมือนพาร์ทเนอร์ พยายามรับฟังความคิดเห็นและรับรู้เป้าหมายของพนักงานแต่ละคน ขณะเดียวกันจะต้องชื่นชมพนักงานและมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจกับพนักงานต่อไป” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴³**

4.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

การศึกษาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมคือ การที่บุคลากรร่วมกันในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อม โดยได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขในด้านนโยบายและการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถจำแนกตามประเภทของกิจกรรมหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินผลโครงการ เป็นต้น ตามกรอบแนวคิดของเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติของวิทยาลัยเทคโนโลยี

⁴³ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ช่างฝีมือปัญญาวิทยา ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เช่นการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในการดำเนินงานนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา เราจะแบ่งงานออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ การริเริ่มโครงการ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนโครงการ และขั้นการประเมินผลโครงการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วิทยาลัยจะระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ บุคลากร นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวคิดใหม่ๆ โดยทุกครั้ง ในการระดมความคิดเห็น การขอความร่วมมือ จะมีการสื่อสารถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานให้ทราบร่วมกัน เพราะเมื่อมีเป้าหมายร่วมกันแล้วนั้นจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพผลร่วมกันด้วย” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁴**

“วิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา โดยให้มีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ มีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน มีส่วนร่วมในขั้นตอนโครงการ และมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังให้ช่วยกันเชื่อมโยงเป้าหมายการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่แท้จริง ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน” **นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติดวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁵**

“ฐานะนักศึกษา วิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมความคิดเห็นในทุกขั้นตอน บางกิจกรรมที่เราเป็นผู้นำเสนอได้รับการนำมาดำเนินงานก็เกิดความภูมิใจ บางกิจกรรมเราเป็นแค่ผู้มีส่วนร่วมทางอ้อมแค่เข้าร่วมกิจกรรมก็ถือเป็นส่วนหนึ่ง เพราะผู้บริหารสูงสุดยังมาร่วม เราเองก็ต้องเข้าร่วมเป็นแนวทางเดียวกัน” **นายภาสพงษ์ ภัคติเลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยี**

⁴⁴ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴⁵ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁶

และผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ไม่ว่าจะเป็นเป็นการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ ถือเป็น การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล เนื่องจาก การมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน เช่นการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในการดำเนินงานนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา เราจะแบ่งงานออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ การริเริ่มโครงการ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนดำเนินโครงการ และขั้นการประเมินผลโครงการเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วิทยาลัยจะระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ บุคลากร นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวคิดใหม่ๆ โดยทุกครั้ง ในการระดมความคิดเห็นการ ขอความร่วมมือ จะมีการสื่อสารถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานให้ทราบร่วมกัน เพราะเมื่อมีเป้าหมายร่วมกันแล้วนั้นจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพผลร่วมกันด้วย” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁷**

“วิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา โดยให้มีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ มีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน มีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ และมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังให้ช่วยกันเชื่อมโยงเป้าหมายการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่แท้จริง ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน” **นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติดวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁴⁸**

“วิทยาลัยได้มีการกำหนดเป้าหมายของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการ

⁴⁶ ภาสพงษ์ ภักดีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴⁷ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁴⁸ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาที่ชัดเจน และสื่อสารสร้างความร่วมมือการมีส่วนร่วม ร่วมกันทำให้มีประสิทธิผลการทำงานที่ดี” **ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่⁴⁹**

และจากผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยามีหลักการสร้างการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1.การให้ข้อมูลข่าวสาร เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลร่วมกัน 2. การรับฟังความคิดเห็น 3. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4. ความร่วมมือ และ 5. การเสริมอำนาจ มอบอำนาจให้เป็นผู้ตัดสินใจการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆที่เกิดจากความต้องการ เป็นต้น ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การสร้างการมีส่วนร่วมวิทยาลัย มีแนวทางการปฏิบัติ 5 ระดับคือ 1.การให้ข้อมูลข่าวสาร เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลร่วมกัน 2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจต่างๆ 3. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ รวมถึงการพิจารณาทางเลือกในการบริหารงาน 4. ความร่วมมือ เป็นการให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และ 5. การเสริมอำนาจ เป็นขั้นที่ให้บทบาททุกคนในระดับสูงที่สุด โดยให้เป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นๆ มอบอำนาจให้เป็นผู้ตัดสินใจการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆที่เกิดจากความต้องการ เป็นต้น ดังนั้นทุกฝ่ายต่างได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกัน” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา⁵⁰**

4.5 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

การศึกษาปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม กล่าวได้ว่า การทำงานเป็นทีมกินความหมายมากกว่ากลุ่มคนที่มาร่วมกันเฉยๆ เพราะทีมงานจะรวมความถึงความเป็นผู้ร่วม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม การใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการผสมผสานสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน เป้าหมายของการสร้างทีมงานจึงเป็น การสร้างทีมงาน ที่มีการทำงานอย่างมี

⁴⁹ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 24 พฤษภาคม 2559.

⁵⁰ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาภาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

ความสุขแทนที่จะเป็นเหมือน เครื่องจักร และมีการประสาน การทำงาน ของสมาชิกทุกคนในทีมให้ มุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยส่วนประกอบของทีม ในการทำงานเป็นทีมทุกคนจะมีการสื่อสารกัน แบบ 2 ทิศทาง (Two ways communication) ได้แก่ การส่งข้อมูลและการรับข้อมูล ทั้งการสื่อสาร กับหัวหน้าและกับสมาชิกด้วยกันเองตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ต่างๆ ในการทำงานให้ดีขึ้น ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีผลต่อการทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารงานที่จะประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องหล่อหลอมทีมงานให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้จักหาวิธีจูงใจที่ให้เขาเหล่านั้น ทำงานด้วยความสมัครใจและเต็มใจ ซึ่งตามกรอบแนวคิดของเรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้ กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยานัน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านทำงานเป็นทีม เป็น ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เพราะทุก ตำแหน่งสามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนและของส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนร่วม ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของส่วนร่วม เคารพมติของส่วนร่วม เช่นการ สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“จุดเด่นในการทำงานของวิทยาลัย คือการทำงานเป็นทีม การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน ทำให้การทำงานไปในระดับก้าวหน้ามีความคิดสร้างสรรค์เสมอ ทั้งในด้านนโยบายการ ปราบปรามยาเสพติดและการทำงานอื่น ด้วยเราคือวิทยาลัยเอกชนการคิदनอกรอบถือเรื่องสนุก ที่ ทุกคนช่วยกันคิด รับฟังซึ่งกันและกัน” นายชุมพล อินธนาช, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริม พฤติกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา⁵¹

“การทำงานเป็นทีมคือปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาการศึกษ การ ดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย อย่างนโยบายการ ปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ผู้บริหารให้ระดมสมองทำงานเป็นทีมร่วมกันอย่างยิ่ง” นาย สมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือ ปัญญวิทยา⁵²

“ในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ต้องอาศัยที่

⁵¹ ชุมพล อินธนาช, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญ วิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁵² สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาศ, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือ ปัญญวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

มงานในการทำงานร่วมกันทุกฝ่าย และจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาในวิทยาลัย การทำงานเป็นทีมดีมาก อาจด้วยผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับจุดนี้ และความผูกพันสนิสนมของทุกคน ด้วยเราเป็นวิทยาลัยที่ไม่ใหญ่ ทำให้บรรยากาศการประชุม การทำงานกันเองรับฟังความเห็นซึ่งกันและกัน มองถึงภาพรวมของวิทยาลัยเป็นสำคัญ ทำให้กิจกรรมทุกกิจกรรมมีความคิดสร้างสรรค์สอดแทรกเสมอ” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵³

“การเข้าร่วมเป็นตัวแทนนักเรียนทำกิจกรรมปราบปรามยาเสพติดของวิทยาลัย ได้ร่วมทีมกับครูหลายท่าน รุ่นพี่หลายคน เป็นประสบการณ์ที่ดี เพราะทุกคนไม่ได้วัดความสามารถจากความเป็นเด็ก เป็นผู้ใหญ่ แต่วัดกันที่ความรับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็น หารือกันในทีม เสนอได้ถึงแม้เราจะเป็นเด็กที่สุด” นางสาวพิมลวรรณ อ่อนศรี, นักเรียนระดับชั้น ปวช. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵⁴

“การทำงานเราไม่ได้มาประชุมกันเฉยๆ แต่เราตัดสินใจร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ทำงานสนุก ไม่อึดอัด ทำสำเร็จก็สำเร็จด้วยกัน ผิดพลาดก็แก้ไข ไม่โทษกัน แบบนี้เพราะเราเป็นทีม” นายภาสพงษ์ ภัคดีเลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵⁵

นอกจากนี้ยังพบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการบริหารทีมได้ดี เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ประสบความสำเร็จ ดังคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“นอกจากการทำงานเป็นทีมแล้ว การบริหารทีมก็มีส่วนสำคัญมาก เพราะหากทำงานเป็นทีม แต่ผู้นำบริหารทีมไม่ถูกทิศทางก็จะทำให้เสียทั้งทีม แต่ที่วิทยาลัยใช้การบริหารทีมตามสายการบังคับบัญชาเข้าร่วม ไม่ใช่แค่ในระดับกลุ่ม ทำทีมในทุกระดับ ทีมทั้งหมดสามารถทำงานในทิศทางเดียวกัน” นายสมชาย ประภาสะโนบล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษาวิทยาลัย

⁵³ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁵⁴ พิมลวรรณ อ่อนศรี, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁵⁵ ภาสพงษ์ ภัคดีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภาค, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵⁶

“การทำงานกับนักศึกษา หรืองานที่ต้องขอความร่วมมือจากคนหมู่มาก หัวใจในการสร้างทีมงานที่ดี ต้องมีความไว้วางใจ เชื่อใจ สนับสนุนกัน ต้องสื่อสารกัน มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างมีหลักการ สมาชิกในทีมมีส่วนร่วม มีระบบการควบคุมที่ดี” นายธีรพร บุรรัตน์, ครูผู้รับผิดชอบงานปราบปรามยาเสพติด วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵⁷

“ที่นี่มีทีมประสิทธิภาพ ที่ประกอบด้วย การมีเป้าหมายที่ตรงกัน เปิดเผยที่จริงใจ ไว้วางใจผู้อื่นและสนับสนุน ให้ความร่วมมือ มีขั้นตอน มีกระบวนการที่ดี” นายภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ, นักเรียนระดับชั้น ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา⁵⁸

และจากผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีหลักการ 7 ข้อ ดังนี้ 1.มีโครงสร้างแน่นอน มีความรับผิดชอบที่แน่นอน 2.อำนาจสั่งการขึ้นอยู่กับผู้ที่รับผิดชอบตามหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย 3.เคร่งครัดในระเบียบ 4.กำหนดคุณลักษณะงาน มีการกำหนดระบบของสายงานตามลำดับขั้น 5.ประกอบด้วยความถนัดและสามารถเฉพาะอย่าง แต่สามารถเพิ่มบทบาทตำแหน่งหน้าที่ตามความสามารถและระยะเวลาที่ตนปฏิบัติงาน 6.มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในลักษณะที่สัมพันธ์กับการทำงานที่เกี่ยวข้องกัน 7.มีความสำเร็จของหน่วยงานที่เกิดจากระบบและผู้นำของระบบ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ด้วยเราคือองค์กรการศึกษา จึงมีหลักการทำงานเป็นทีมที่ประยุกต์กับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหลักการ 7 ข้อ คือ 1.มีโครงสร้างแน่นอน มีความรับผิดชอบที่แน่นอน จัดแบ่งสายงานไปตามระเบียบและกฎหมายที่รองรับ 2.อำนาจสั่งการขึ้นอยู่กับผู้ที่รับผิดชอบตามหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย 3.เคร่งครัดในระเบียบ การปฏิบัติงานและติดต่อสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกหน่วยงานจะเป็นไปตามระเบียบและลักษณะของสายงานที่กำหนดไว้ 4.กำหนดคุณลักษณะงาน มีการกำหนดระบบของสายงานตามลำดับขั้น โดยแบ่งสายงานจากสูงมาหาต่ำ หรือต่ำมาหาสูงไม่นิยมเสนองานข้ามลำดับสายงาน 5.ประกอบด้วยความถนัดและสามารถเฉพาะอย่าง แต่สามารถเพิ่มบทบาทตำแหน่งหน้าที่ตามความสามารถและระยะเวลาที่ตนปฏิบัติงาน

⁵⁶ สมชาย ประภาสะโนบล, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภา, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁵⁷ ธีรพร บุรรัตน์, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภา, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

⁵⁸ ภาสพงษ์ ภัคทีเลิศ, สัมภาษณ์โดย รังสี พจน์ธนาภา, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

6.มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในลักษณะที่สัมพันธ์กับการทำงานที่เกี่ยวข้องกัน 7.มีความสำเร็จของหน่วยงานที่เกิดจากระบบและผู้นำของระบบ” **ดร.จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา⁵⁹**

จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่าในการศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ในครั้งนี้ ด้วยตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (organization development model) โดยตัวแปร ประกอบด้วย การจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพัน และการยอมรับของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จ

⁵⁹ จักรินทร์ ปณยาลักษณ์, สัมภาษณ์โดย รังสี พงษ์ธนาศาสตร์, วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา, 23 พฤษภาคม 2559.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา เป็นการศึกษา ค้นคว้าซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการ ปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัย เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา และเพื่อหาข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดใน สถานศึกษาสำหรับประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยกระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

กระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ด้วยตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (organization development model) นั้น กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยปัจจัย การจูงใจ ภาวะ ผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็น ปัจจัยที่จะสามารถแสดงถึงความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

โดยปัจจัยด้านการจูงใจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านคือ การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) สำหรับแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หรือสภาวะของบุคลากรมีความต้องการในการทำ ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้อง ให้มีบุคคลหรือองค์กรมาเป็นผู้กำหนดให้ทำนั้น ซึ่งสามารถแบ่งการจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน คือ 1. แรงจูงใจภายในจากความต้องการ (Need) เนื่องจาก ความต้องการที่อยู่ภายใน อันทำให้เกิดแรงขับ ซึ่งแรงขับนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย และความพอใจ 2. แรงจูงใจภายใน จากเจตคติ (Attitude) หรือความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่ บุคลากรมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะช่วยเป็นตัวกระตุ้นให้บุคลากร นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดใน สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จ และ 3. แรงจูงใจภายใน ความ สนใจพิเศษ (Special Interest) หรือการที่บุคลากรมีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ เป็นแรงจูงใจให้ เกิดความเอาใจใส่ในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ไปปฏิบัติด้วยความตั้งใจมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้แรงจูงใจภายใน เป็นความต้องการของแต่ละบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการความต้องการของตนเอง เช่น ความต้องการมีความรู้ ความสามารถ ต้องการการยอมรับ ต้องการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เป็นต้น โดยไม่ต้องอาศัยรางวัลภายนอกหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับ พร้อมทั้ง อารมณ์ยังเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องผสมผสานกับ แรงจูงใจภายในที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ รวมถึงจรรยาบรรณในการทำงาน (work ethics) เป็น แรงจูงใจภายในที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จ ส่วนแรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) อาทิ คำชม การได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา จากส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้อง และการได้รับชื่อเสียง รางวัล เกียรติยศจากหน่วยงานต่างๆ เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก นอกจากการตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการร่วมกันของทุกฝ่ายแล้วนั้น การลงมือปฏิบัติ และการดำเนินโครงการต่างๆ ก็ต้องอาศัยทั้งกำลังกายและกำลังใจอย่างมาก ดังนั้นเมื่อผู้ลงมือปฏิบัติ ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ การได้รับคำชื่นชม ยกย่อง การได้รับชื่อเสียงเกียรติยศถือเป็นกำลังใจอย่างหนึ่งที่บ่งบอกให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึงการเห็นความสำคัญของสิ่งดีงาม และความทุ่มเทของผู้ปฏิบัติเอง นอกจากนี้การได้รับรางวัลและเกียรติยศต่างๆ ยังเป็นการวัดผลการดำเนินงานอีกด้วย เพราะจะ ช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินงาน ช่วยเปรียบเทียบการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นๆ และมาตรฐานต่างๆ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้แรงจูงใจช่วยให้บุคลากร มีการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมเป็นไปตามที่องค์กรหรือผู้นำต้องการ ได้ โดยอาศัยการจูงใจประเภทต่างๆ ผสมผสานประกอบกันหรือเลือกใช้วิธีการจูงใจวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้เหมาะสมกับบุคคล กลุ่มสถานการณ์และโอกาส เช่น สร้างกระบวนการจูงใจในการทำงาน โดยการตอบสนองความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสม จูงใจบุคคลโดยการกำหนดเป้าหมาย ให้ความเป็นธรรม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

ปัจจัยด้านผู้นำ สามารถกล่าวได้ว่าผู้นำนั้นคือเป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้า และบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งปัจจัยด้านผู้นำเป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ โดยปัจจัยด้านผู้นำ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ผู้นำมีการกำหนดแนวทางหลัก (Pathfinding) ซึ่งเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมาย และแนวความคิดที่ชัดเจน ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะช่วยให้การทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการ

ก่อนจะลงมือปฏิบัติตามแผน นอกจากนั้น รู้ถึงวิธีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายแล้ว ผู้นำยังมีความสามารถนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม และสื่อสารได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ผู้นำของวิทยาลัยช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการกำหนดแนวทางหลัก ด้วยการกำหนดเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในวิทยาลัย ด้วย 5 มาตรการ คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง และมาตรการบริหารจัดการ อีกทั้งยังสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรและนักเรียน นักศึกษา ด้วยทิศทางใหม่ในการดำเนินงานคือการสร้างแรงจูงใจได้สูงที่นักเรียน นักศึกษาสนใจ เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ ไม่ให้ไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ ประการที่ 2 ผู้นำต้องสามารถสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผลหรือการทำให้องค์การดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน และโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การที่ได้วางไว้แล้ว ส่วนประการที่ 3 ผู้นำต้องมีการมอบอำนาจให้แก่บุคลากรอย่างจริงจังจะทำให้บรรยากาศในการทำงานมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มเกิดประสิทธิผลและเกิดผลลัพธ์ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ และประการที่ 4 การเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำสามารถสร้างความน่าเชื่อถือ และลงมือกระทำเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ นอกจากนี้ทักษะของผู้นำ ทั้งทักษะด้านวิชาชีพ เช่น ทักษะที่เป็นความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความสำเร็จในงานที่รับผิดชอบ, ทักษะด้านความคิด เช่น ทักษะที่มุ่งเน้นไปที่การใช้ความคิดเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เช่น ทักษะที่จะทำการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นความสามารถหลักที่ทุกคนในองค์กรต้องมี, ทักษะด้านการสื่อสาร เช่น ทักษะที่เน้นไปที่การพูด การฟัง การใช้ภาษาท่าทาง การอ่าน และการเขียนเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการบริหารหรือการจัดการ ได้แก่ ทักษะสำหรับตำแหน่งระดับบริหารทุกระดับ เป็นความสามารถที่ผู้บริหารต้องมีเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ

ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกใน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กรนั้น เป็นความจงรักภักดีที่จะคงอยู่ ความภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร ปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท ยอมรับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายขององค์การเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์การด้วยความผูกพันต่อองค์การ ตัวอย่างเช่น บุคลากรของวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีความผูกพันสูง และเต็มใจที่จะใช้ความ

พยายามในการทำงานจากตัวบุคลากรเอง และการได้รับการยอมรับจากผู้นำและทุกคนในวิทยาลัยก็เป็นอีกแรงผลักดันที่ทำให้ทุกคนมีความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้จิตสำนึกภักด์องค์กร กล่าวคือ บุคลากรขององค์กรทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่ประจำวันของตนดีที่สุด และประสานงานกับผู้อื่นด้วยสัมพันธภาพที่ดี รู้งานผู้อื่นและสามารถทดแทนทำงานให้ได้ (แต่ต้องไม่ก้าวล่วงงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ) สามารถปฏิบัติและกระจายนโยบายของผู้บริหารหรือองค์กร ให้เป็นผลงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จสูงสุด เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จได้

ปัจจัยด้านด้านการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคลากรร่วมกันในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อม โดยได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำและร่วมแก้ไขในด้านนโยบายและการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

ปัจจัยด้านทำงานเป็นทีม กล่าวคือ การทำงานเป็นทีมกินความหมายมากกว่ากลุ่มคนที่มารวมกันเฉยๆ เพราะทีมงานจะรวมความถึงความเป็นผู้ร่วม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม การใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการผสมผสานสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน เป้าหมายของการสร้างทีมงานจึงเป็น การสร้างทีมงาน ที่มีการทำงานอย่างมีความสุขแทนที่จะเป็นเหมือน เครื่องจักร และมีการประสาน การทำงาน ของสมาชิกทุกคนในทีมให้มุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ปัจจัยด้านทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ เช่น วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา เพราะทุกตำแหน่งสามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนและของส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของส่วนร่วม เคารพมติของส่วนร่วม นอกจากนี้ยังการบริหารทีมที่ดี ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ

5.2 ข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทย

- ปัจจัยด้านแรงจูงใจช่วยให้บุคลากร มีการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมเป็นไปตามที่องค์กร หรือผู้นำต้องการได้ **ดังนั้น**ในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ **จึงควร**มีการจูงใจประเภทต่างๆ ผสมผสานประกอบกันหรือเลือกใช้ วิธีการจูงใจวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้เหมาะสมกับบุคคล กลุ่มสถานการณ์และโอกาส เช่น สร้าง กระบวนการจูงใจในการทำงานโดยการตอบสนองความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสม จูงใจ บุคคลโดยการกำหนดเป้าหมาย ให้ความเป็นธรรม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการทำกิจกรรม ต่างๆ เป็นต้น จะสามารถทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

- นอกจากภาวะผู้นำที่ดีแล้ว ทักษะของผู้นำ ทั้งทักษะด้านวิชาชีพ เช่น ทักษะที่เป็นความ ชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความสำเร็จในงานที่รับผิดชอบ, ทักษะด้านความคิด เช่น ทักษะที่มุ่งเน้น ไปที่การใช้ความคิดเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เช่น ทักษะที่ จะทำการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นความสามารถหลักที่ทุกคนในองค์กรต้องมี, ทักษะด้านการสื่อสาร เช่น ทักษะที่เน้นไปที่การพูด การฟัง การใช้ภาษาท่าทาง การอ่าน และการ เขียนเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน, ทักษะด้านการบริหารหรือการจัดการ ได้แก่ ทักษะสำหรับตำแหน่ง ระดับบริหารทุกระดับ เป็นความสามารถที่ผู้บริหารต้องมีเพื่อสร้างความสำเร็จในงาน เป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ

- จิตสำนึกกรองค์กร กล่าวคือ บุคลากรขององค์กรทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่ประจำวัน ของตนดีที่สุด และประสานงานกับผู้อื่นด้วยสัมพันธภาพที่ดี รู้งานผู้อื่นและสามารถทดแทนทำงานให้ ได้ (แต่ต้องไม่ก้าวร้าวงานที่ผู้อื่นรับผิดชอบ) สามารถปฏิบัติและกระจายนโยบายของผู้บริหารหรือ องค์กร ให้เป็นผลงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จสูงสุด เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การนำนโยบาย การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จได้ ทุก องค์กรจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกกรองค์กร

- ปัจจัยด้านด้านการมีส่วนร่วม นั้น ต้องสร้างการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการนำ นโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การ มีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นตอน ดำเนิน โครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลโครงการ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้ง

การมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมโดยอ้อม จึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

- ปัจจัยด้านทำงานเป็นทีม ต้องรวมถึงการบริหารทีมที่ดี โดยผู้นำต้องมีวิธีการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และนำความคิดสร้างสรรค์จากทีมมาปรับใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และต้องบริหารการแข่งขันในทีมให้เป็นการแข่งขันกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ หรือแข่งขันกันเพื่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงานโดยไม่กระทบกับบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กล้า ทองขาว. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551.
- จรัณธร บุญญาภาพ และ ประสิทธิ์ ทองเล่ม. กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในระดับชุมชนบนฐานของการใช้ระบบฐานข้อมูลแบบมีส่วนร่วมของประชาชน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553.
- เดชรัตน์ สุขกำเนิด, วิชัย เอกพลาการ, และ ปัดพงษ์ เกษสมบุรณ์. การประเมินผลกระทบทางสุขภาพเพื่อการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ: แนวคิด แนวทาง และแนวปฏิบัติ. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2545.
- ถวัลย์ วรเทพพิพิงษ์. เอกสารประกอบการสอนวิชา รศ. 740 การนำนโยบายไปปฏิบัติ ฉบับที่ 1 โครงการเอกสารและตำรา. คณะรัฐประศาสนศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.
- ประเวศ วะสี. กระบวนการนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: บริษัท ดีไซน์ จำกัด, 2547.
- ปัดพงษ์ เกษสมบุรณ์. กลไกและกระบวนการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ : รายงานบทบทความความรู้. นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ, 2544.
- ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์. การประเมินประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539. อ้างถึงใน นันทนา ฟ่องแสง. “ความผูกพันต่อองค์กร : ศึกษากรณีข้าราชการวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการุณย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- มยุรี อนุมานราชธน. นโยบายสาธารณะ แนวคิด กระบวนการและการวิเคราะห์. เชียงใหม่: คณิงนิจการพิมพ์, 2547.
- รังสรรค์ โฉมยา. เอกสารประกอบการสอน วิชาจิตวิทยา เรื่อง แรงจูงใจภายในและภายนอก (Intrinsic and Extrinsic Motivation) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนธการพิมพ์ จำกัด, 2544.
- วรเดช จันทรศร. การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: กราฟิคพอร์แมท (ไทยแลนด์). 2540.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2535.

- วิชัย โปษยะจินดา. รายงานประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาและสารเสพติด พ.ศ. 2544.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2544.
- วิภาดา คุปตานนท์. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
รังสิต, 2544.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สุนันทา เลานนท์. การสร้างทีมงาน. กรุงเทพฯ: แอนด์เมตสติเกอร์แอนด์ไชน์, 2551.
- สุรสิทธิ์ วิชชขจร. นโยบายสาธารณะเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเนศวรพรีนติ้ง(1999) จำกัด,
2549.
- สมบัติ ธารงธัญวงศ์. นโยบายสาธารณะ:แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2549.
- สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย, อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา และ อุษณีย์ พึ่งปาน. รายงานผลการศึกษาคูณภาพ
ชีวิตและสุขภาพของประชาชนเพื่อประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับสารเสพติดและผู้ดื่ม
แอลกอฮอล์ในประเทศไทย พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์การแพทย์, 2551.
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. ทศนคติการใช้สิ่งเสพติดในกลุ่มเยาวชนช่วงปิด ภาคฤดูร้อน:กรณีศึกษา
ตัวอย่างเยาวชนที่มีอายุ 12 – 24 ปี ที่พักอาศัยในระดับครัวเรือน หอพัก อพาร์ทเมนต์ และ
คอนโดมิเนียม ในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานีและสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2549.
- อุทัย เลาหวิเชียร. รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2544

บทความวารสาร

- พรทิพย์ อัยยิมาพันธ์. “Leadership for Organizational Effectiveness.” *วารสารการบริหารคน*,
3, ฉ. 24 (2547): 65-68.
- วิชา สมิงไพร. “การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดส
นักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี.” *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ*
ปีที่ 2, ฉ. 1 (2558): 49.
- สุรัสวดี สุวรรณเวช. “ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน.” *วารสารการบริหารสำหรับนัก
บริหารงานบุคคลมืออาชีพ* 27, ฉ. 3 (2549): 30-31.

วิทยานิพนธ์

- กานต์ชญญา แก้วแดง. “การเสริมสร้างการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.” สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2555.
- เข็มเพชร แก่นสา. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.
- ชรัส ปุณณัสสะ. “ความสำเร็จในการนโยบายนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2540.
- ณัฐวุฒิ ประโม่ง, อุษา คงทอง, บุญเรือง ศรีเหรียญ, และ กาญจนา สุจินะพงษ์. “การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมต้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555.
- บุษยาณี จันทร์เจริญสุข. “การรับรู้คุณภาพชีวิตงานกับความผูกพันต่อองค์กร: กรณีศึกษาข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- ปรียาภรณ์ อัครดำรงชัย. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.
- ศิริศักดิ์ งามศิริ. “ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.

อุทัย เอี่ยมศรี. “การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษาอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.” สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2551.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักข่าวทำเนียบรัฐบาล. “คำกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย.”

<http://www.thaigov.go.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

สำนักข่าวทำเนียบรัฐบาล. “คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันต่อต้านยาเสพติดโลก ประจำปีพุทธศักราช 2558.” <http://www.thaigov.go.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. “หารือแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา.”

ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี392/2558 <http://www.moe.go.th/websm/2015/nov/392.html>.

(สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2559).

ภาคผนวก

แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก
เรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ
โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

คำชี้แจง

แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ โดยนายรังสี พจน์ธนาศ ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ (สำหรับนักบริหาร) คณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อและนามสกุล:

ตำแหน่ง:

ชื่อองค์กร:

.....

ที่อยู่:

.....

.....

.....

.....

เบอร์โทรศัพท์: แฟกซ์:

อีเมลล์:

ส่วนที่ 2 2.1 ปัจจัยด้านการจูงใจ

ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
ช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

.....
.....

หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

1) การสร้างแรงจูงใจในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....
.....

2) การสร้างแรงจูงใจในขั้นตอนการวางแผน

.....
.....

3) การสร้างแรงจูงใจในขั้นดำเนินโครงการ

.....
.....

4) การสร้างแรงจูงใจในการประเมินผลโครงการ

.....
.....

หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

1) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

.....
.....

2) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....
.....

3) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....
.....

4) นักเรียน นักศึกษา

.....

5) ผู้ปกครอง

.....

 ข้อดี-ข้อเสีย ในการสร้างแรงจูงใจด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

 การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานมีส่วนทำให้ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา
 ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ประสบความสำเร็จ
 หรือไม่อย่างไร

.....

 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการสร้างแรงจูงใจด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

ส่วนที่ 2 2.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

.....

 ผู้นำ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีแนวคิด หรือวิสัยทัศน์อย่างไรต่อการปราบปรามยา
 เสพติดในสถานศึกษา

.....

 ผู้นำ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง ในการปราบปรามยา
 เสพติดในสถานศึกษา

.....

 ข้อดี-ข้อเสีย ของผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ในด้านการปราบปรามยาเสพติดใน
 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

บทบาทของผู้นำมีส่วนทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านบทบาทของผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา ในการปราบปราม
ยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

.....
.....
.....
ส่วนที่ 2 2.3 ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ ต่อไปนี้ มีความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปราม
ยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา หรือไม่อย่างไร

1) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

.....
.....
.....
2) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....
.....
.....
3) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....
.....
.....
4) นักเรียน นักศึกษา

.....
.....
.....
5) ผู้ปกครอง

ความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษามีส่วนทำให้การ
 นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาภิบาล ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปรามยาเสพติดใน
 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาภิบาล

.....

 ส่วนที่ 2 2.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
 ช่างฝีมือปัญญาภิบาล มีการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

.....

 หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 อย่างไร

1) การสร้างการมีส่วนร่วมในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....

 2) การสร้างการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน

.....

 3) การสร้างการมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ

.....

 4) การสร้างการมีส่วนร่วมขั้นการประเมินผลโครงการ

หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

6) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

.....

.....

7) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....

.....

8) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....

.....

9) นักเรียน นักศึกษา

.....

.....

10) ผู้ปกครอง

.....

.....

11) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ในการมีส่วนร่วมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนทำให้ การน่านโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการมีส่วนร่วมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 2.5 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
ช่างฝีมือปัญจวิทยา มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

.....

.....

หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

1) การทำงานเป็นทีม ในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....

.....

2) การทำงานเป็นทีม ในขั้นตอนการวางแผน

.....

.....

3) การทำงานเป็นทีม ในขั้นดำเนินโครงการ

.....

.....

4) การทำงานเป็นทีม ขั้นการประเมินผลโครงการ

.....

.....

หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

1) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

.....

2) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....

.....

3) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....

.....

4) นักเรียน นักศึกษา

.....

.....

5) ผู้ปกครอง

.....

.....

6) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ในการทำงานเป็นทีมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

การทำงานเป็นทีมมีส่วนทำให้ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวง
ศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการทำงานเป็นทีมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ

ท่านคิดว่า การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ
 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว หรือไม่อย่างไร

.....

.....

ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดใน
 สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

.....

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

.....

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ

.....

.....

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
 นายรังสี พจน์ธนมาศ

แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก
เรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ
โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

คำชี้แจง

แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ โดยนายรังสี พจน์ธนาศ ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ (สำหรับนักบริหาร) คณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อและนามสกุล:

ตำแหน่ง:

ชื่อองค์กร:

.....

ที่อยู่:

.....

.....

.....

.....

เบอร์โทรศัพท์: แฟกซ์:

อีเมลล์:

ส่วนที่ 2 2.1 ปัจจัยด้านการจูงใจ

ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
ช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

.....
.....

หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

5) การสร้างแรงจูงใจในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....
.....

6) การสร้างแรงจูงใจในขั้นตอนการวางแผน

.....
.....

7) การสร้างแรงจูงใจในขั้นดำเนินโครงการ

.....
.....

8) การสร้างแรงจูงใจในการประเมินผลโครงการ

.....
.....

หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

10) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

.....
.....

11) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....
.....

12) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....
.....

13) นักเรียน นักศึกษา

.....

.....

14) ผู้ปกครอง

.....

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ในการสร้างแรงจูงใจด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

การสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานมีส่วนทำให้ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการสร้างแรงจูงใจด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

.....

ส่วนที่ 2 2.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

ผู้นำ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา มีแนวคิด หรือวิสัยทัศน์อย่างไรต่อการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา

.....

.....

ผู้นำ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา มีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง ในการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา

.....

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ของผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ในด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

 บทบาทของผู้ที่มีส่วนทำให้การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่
 อย่างไร

.....

 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านบทบาทของผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ในการปราบปราม
 ยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

 ส่วนที่ 2 2.3 ปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับ
 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ ต่อไปนี้ มีความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปราม
 ยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา หรือไม่อย่างไร

6) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

 7) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....

 8) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....

 9) นักเรียน นักศึกษา

10) ผู้ปกครอง

.....

 ความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษามีส่วนทำให้การ
 นำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาภิบาล ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านความผูกพันและการยอมรับในการดำเนินงานการปราบปรามยาเสพติดใน
 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาภิบาล

.....

 ส่วนที่ 2 2.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
 ช่างฝีมือปัญญาภิบาล มีการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

.....

 หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 อย่างไร

5) การสร้างการมีส่วนร่วมในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....

 6) การสร้างการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน

.....

 7) การสร้างการมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินโครงการ

8) การสร้างการมีส่วนร่วมขึ้นการประเมินผลโครงการ

.....

.....

หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

15) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา

.....

.....

16) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....

.....

17) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....

.....

18) นักเรียน นักศึกษา

.....

.....

10) ผู้ปกครอง

.....

.....

11) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ในการมีส่วนร่วมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

.....

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนทำให้ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

.....

 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการมีส่วนร่วมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
 เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

.....

 ส่วนที่ 2 2.5 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม
 ในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ การปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยี
 ช่างฝีมือปัญญาวิทยา มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

.....

 หากแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

2) การทำงานเป็นทีม ในการริเริ่มกิจกรรม/ โครงการ

.....

 5) การทำงานเป็นทีม ในขั้นตอนการวางแผน

.....

 6) การทำงานเป็นทีม ในขั้นดำเนินโครงการ

.....

 7) การทำงานเป็นทีม ขั้นการประเมินผลโครงการ

.....

 หากแบ่งตามผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ มีการทำงานเป็นทีม หรือไม่อย่างไร

7) ผู้นำ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญาวิทยา

8) บุคลากรครูหรืออาจารย์

.....

9) บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา

.....

10) นักเรียน นักศึกษา

.....

11) ผู้ปกครอง

.....

12) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

.....

ข้อดี-ข้อเสีย ในการทำงานเป็นทีมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา มีหรือไม่อย่างไร

.....

การทำงานเป็นทีมมีส่วนทำให้ การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จหรือไม่
อย่างไร

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการทำงานเป็นทีมด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

.....
 ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ

ท่านคิดว่า การนํานโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ
 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว หรือไม่อย่างไร

.....

ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการนํานโยบายการปราบปรามยาเสพติดใน
 สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการ

.....

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
 นายรังสี พจน์ธนาศ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายรังสี พจน์ธนมาศ
วันเดือนปีเกิด	8 สิงหาคม พ.ศ. 2525
ตำแหน่ง	อาจารย์ ภาษาอังกฤษ วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา 2552-2560

